

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knaflijeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Upravištvo: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha čisto 78.190;
Wien št. 105.241.

Likvidacija stanovanjske zaščite

**Zakon o izselitvi oseb, ki izgube s 1. majem stanovanj-
sko zaščito — Izselitveni rok je 30. junij**

Beograd, 29. aprila. AA. Nj. V. kralj je na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in objavil zakon o preseljevanju oseb, ki izgube zaščito po dosedanjem stanovanjskem zakonu. Zakon se glasi:

§ 1. Osebe, ki so uživale zaščito po zakonu o izselitvi in dopolnitvah zakona o stanovanjih z dne 27. aprila 1929 in 29. oktobra 1929 in ki izgube

to zaščito s 1. majem 1930, so dolžne, ako so jim bila stanovanja odpovedana do 15. aprila t. l. in ako se ne morejo pogoditi z zakupodajalcem o višini zakupnine, izseliti se najdalje do 30. junija 1930. leta.

§ 2. Ta zakon stopi v veljavo z dnem, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi z razglasitvijo v »Službenih Novinah«.

Sovjetska demarša v Varšavi

**Sovjeti zahtevajo strogo preiskavo zaradi ponesrečene-
ga atentata na sovjetsko poslanstvo in razpust vseh
protiboljševiških organizacij**

Moskva, 29. aprila, s. Dne 28. t. m. je sovjetski poslanik v Varšavi Antonov Ovačenko izročil poljskemu zunanemu ministru notu, v kateri pravi med drugim: »V skrbi za ohranitev dobrih odnosov med sovjetsko Unijo in Poljsko je sovjetska vlada opetovano opozorila vlado poljske republike na odločno nasprotno stališče raznih avanturističnih elementov na Poljskem, ki sistematično stremijo za tem, da bi rušili mir med obema državama. Grozeče svarilo ponesrečenega terorističnega čina z dne 26. t. m., ko so neznani storišči položili v varšavsko sovjetsko poslanstvo peklenjski stroj, je dal sovjetski vladi ponovno povod, da opozori poljsko vlado na izredno nevarnost nastalega položaja in da naprosi poljsko vlado, da bo uvedla uspešne mere za likvidacijo onih nevarnih situacij na

Poljskem, iz katerih se vedno znova rodijo akcije, ki izzivajo napade proti sovjetski Uniji. Nota ugotavlja končno, da ti teroristični napadi ne ogrožajo samo odnosov med sovjetsko Unijo in Poljsko, temveč v nič manjši meri ves svetovni mir.

Sovjetsko noto prinašajo poljski listi v celoti, vendar pa se zaenkrat vzdržujejo vsakega komentarja in se zadovoljujejo z obžalovanjem izvršenega dogodka in s pozivi na vlado, da naj prepreči eventualne neprijetne posledice činov prevnetih sovražnikov sovjetske Unije.

Varšava, 29. aprila. AA. Direktor upravnega oddelka ministrstva za zunanje zadeve Reinner je posetil v nedeljo popoldne poslanika sovjetske vlade v Varšavi in mu v imenu poljske vlade sporočil radost, da je srečno ušel atentatu na sovjetsko poslanstvo.

Heimwehr protestira proti razorožitvi

**Ogorčenje nacionalističnih bojnih organizacij zaradi
note avstrijske vlade Ligi narodov**

Dunaj, 29. aprila sd. Avstrijska javnost je izvedela šele po ovinkih iz vesti »Daily Herald« da je avstrijska zvezna vlada naslovila na tajništvo Lige narodov noto, ki se nanaša na kontrolo oborožitve v Avstriji v zvezi z namero avstrijske vlade, da bo uvedla proti uporabi orožja za varnost notranjega mira ostrejšo zakonito mere. Ta nota, je izšla v Avstriji precejšnje pozornost. Po zatrdilu poučenih krogov je bila predhodnega sporazuma z avstrijskimi nacionalističnimi bojnimi organizacijami.

Poročilo, da je to noto izšla predhodna nota Lige narodov, ni resnično. Nasprotno pa je res, da je dala za to noto pobudo avstrijska vlada sama, da bi mogla zaradi skorajšnjih pogajanj za notranje posojilo, jem lažje poudariti svojo trdno voljo za

vsako ceno ohraniti notranji mir.

Tisk nacionalističnih obrambnih organizacij ne prikriva svojega nezadovoljstva zaradi tega koraka ter napada vlado, da hoče s pomočjo inozemstva doseči razorožitev bojnih nacionalističnih organizacij, ki streme samo za tem, da bi koristile državi. Obenem opozarjajo ti listi vlado, da bodo nacionalistične organizacije spričo takega postopanja prisiljene izstopiti iz prostovoljne rezerve v katero so vstopile po nastopu vlade zveznega kancelarja dr. Schobra in poseči po sredstvih, ki so vrgla njegovega predhodnika dr. Streeruwitza. Zaenkrat napovedujejo, da se bodo vzdržale nadaljnjih korakov, dokler se ne vrne iz inozemstva kancelar dr. Schober, ki bo moral podati o tej zadevi točno pojasnilo.

Po ureditvi vprašanja vzhodnih reparacij

**Poročilo dr. Beneša in dr. Krofte o vsebini in pomenu sklenjenega
sporazuma — Priprave za ratifikacijsko debato v madžarski zbornici**

Praga, 29. aprila g. Uradno poročalo, da je bilo na današnji seji ministrskega sveta sprejeto poročilo zunanega ministra dr. Beneša o pariški pogodbi glede likvidacije vprašanja vzhodnih reparacij med Češko-Slovaško in Madžarsko. Istodnevno je bil odobren kompleks naših pogodb ter je bilo sklenjeno, da bodo predložili vse te pogodbe, za katere po ustavi ni potreben pristavek zakonodajnih korporacij, predsedniku republike in ratifikacijo. O sporazumu z Madžarsko bo sklepala zakonodajna korporacija takoj po povratku zunanjega ministra dr. Beneša.

Praga, 29. aprila h. V zunanem odboru senata je poročal danes o pariških pogajanjih pooblaščen minister dr. Krofta in v zvezi s tem odgovarjal na razna vprašanja predsednika in nekaterih govornikov. Zunanji odbor senata bo razpravljal o pogodbah šele potem, ko bo imel v rokah besedilo pogodb.

Budimpešta, 29. aprila AA. Po poročilu »Pester Lloyd« prispe te dni v Budimpešto baron Koranyi, ki je v Parizu podpisal sporazum o vzhodnih reparacijah. Baron Koranyi bo izročil madžarski vladi avtentičen izvod tega sporazuma. Ker je potrebno, da parlament potrdi sporazum mo bo vlada predložila sporazum v obliki zakonskega načrta. Zaradi nujnosti tega predmeta se bo razprava o tem zakonskem načrtu vršila tekom proračunske debate, ki bo odprta danes in ki jo bo treba zato prekiniti.

Po končani razpravi v parlamentu bo zakonski načrt takoj predložen gornjemu domu. V parlamentarni krogi verujejo, da bo ratifikacija tega sporazuma izvršena v nekaj tednih. Pri odprtju razprave o tem zakonskem načrtu bo predsednik vla-

de grof Bethlen podal parlamentu podoben ekspozé o sklenjenem sporazumu.

London, 29. aprila AA. Današnji »Times« priobčuje uvodnik o vzhodnih reparacijah in veli med drugim, da je sprejem naših sporazumov od strani vseh zainteresiranih držav velikega pomena za Evropo in to tako v političnem, kakor v psihološkem oziru, ker pomenja konec brezštevilnih sporov. Sporazum v vprašanju, ki so bila poverjena pariškemu odboru je trinit pomirlivega evropskega duha in bo ugodno vplival na kreditno in gospodarsko stabilizacijo zainteresiranih držav.

Obsedno stanje v Šangaju

Šanghaj, 29. aprila. Zadnje dni razvijalo komunisti v Šangaju močno agitacijo. Pred nekaj dnevi je izbruhnila stavka avtobusnih in tramvajskih uslužbencev. Med posumnimi in družimi uslužbenci razvijajo komunisti živahno propagando za simpatično stavko. V mestu je proglašeno obsedno stanje, da se prepreči eventualni nemiri. Policija je aretirala okrog 150 oseb.

Angleško-egiptska pogajanja

London, 29. aprila AA. Davi so se sestali zunanji minister Henderson in njegovi tovariši z egiptsko delegacijo. Sestanek je trajal samo par minut. Ministrski predsednik Nahas paša je orisil, naj se odloči seja, dokler ne pride kurir iz Kaira. Pogajanja so bila na željo egiptске delegacije odložena pred velikonočnimi prazniki. Eden izmed delegatov je potoval v Kairo z letalom in bi se moral vrniti na isti način v London. Mislijo, da bo došel z letalom že včeraj ponoči, toda ko je letalo prispelo, ni bilo egiptskega delegata.

ČETRTI DAN BEOGRAJSKEGA PROCESA

**Nadaljevanje zasliševanja drugega glavnega obtoženca Hadžije, ki
spreminja vse svoje prejšnje izpovedi — Konfrontacija z Bernardićem**

Beograd, 29. aprila. p. Današnja razprava proti zagrebškemu teroristom se je pričela s konfrontiranjem Hadžije in Bernardića. Prečitani so zapisnik o prejšnji konfrontaciji, v kateri je Hadžija obtoževal Bernardića, češ, da mu je na prvem sestanku v Jaski rekel, da je že od Jelašića angažiran v neki stvari. Bernardić je takrat trdil, da to ni resnica. Obtoženi Hadžija je danes zanikal svoje izpovedi pri prvi konfrontaciji ter izrazil mnenje, da je mogoče, da je Jelašić angažiral Bernardića zaradi znane črne zastave na zagrebški katedrali. V ostalem Hadžija oporeka, da bi govoril v tem smislu, kakor pravi obtožnica, in zanika tudi svoje izpovedi pred preiskovalnim sodnikom.

Predsednik: S čim opravičujete to zaničanje, ko vas vendar takrat ni nihče silil, da bi kaj takega izjavili.

Hadžija: Niso me silili, toda hotel sem biti dosleden in nisem hotel mučiti niti sebe niti preiskovalnega sodnika. Preiskovalna procedura je bila dolga in težka in storil sem to glede na svoje duševno stanje, vadoč, da te izjave ne veljajo na glavni razpravi.

Predsednik je nato vprašal Bernardića, ali je zadovoljen s to izjavo, čemer je ta pritrdil.

Hadžija in Bernardić

Zatem je predsednik prečital zapisnik o drugi konfrontaciji, pri kateri je Hadžija rekel Bernardiću, da je bil prisoten v njegovem stanovanju, ko je Stefanac poročal o izdelavi peklenjskega stroja in zahteval denar za baterije in netivo. »Ti si me vprašal,« je rekel takrat Hadžija Bernardiću, »kako gre s to akcijo, in izjavil, da boš izpeljal stvar s svojimi ljudmi, če mi tega ne storimo.«

Predsednik vpraša Hadžijo ali je Bernardić to res izjavil ali ne.

Hadžija: Drugi del svoje izpovedi, da je Bernardić rekel, da bo sam podžvel stvar, moram prekriti. Tako sem rekel le v namenu, da se stvar likvidira.

Predsednik: Ali se spominjate, da je morala Stefanac poročati in da je Bernardić izjavil ta drugi del.

Hadžija: Spominjam se; Stefanac je poročal, toda v kakih obliki je bilo govorjeno, ne vem.

Predsednik: Ali ni Bernardić rekel, da bo podžvel stvar, ako jo noče nihče drugi? Ali je to točno?

Hadžija: Vse, kar sem rekel o tem sestanku, je bilo moje naknadno mnenje in se o tem ničemur ne spominjam.

Predsednik (Bernardiću): Ali se spominjate sestanka?

Bernardić: Spominjam se. Hadžija je govoril samo o deputacijah in vprašal me je, ali bi hotel sodelovati pri demonstraciji proti njej. Jaz sem to odklonil. Hadžija se je razgovarjal tudi z drugimi. Kaj je ž njimi govoril, ne vem.

Predsednik: Ali ste čuli, kaj je Stefanac poročal?

Bernardić: Ne.

Predsednik: Ali ste stvar odobraval?

Bernardić: Gotovo ne.

Nasprotja v izpovedih

Obtoženi Hadžija je zaprosil predsednika za dovoljenje, da sme izpregovoriti par besed s svojim zagovornikom, kar mu je predsednik tudi dovolil. Hadžija se je nato kratek čas razgovarjal z dr. Hrvojem.

Sodnik Janković: Vi ste rekli, da ste bili z Bernardićem v Vlaškem podrumu. Recite mu to v obraz.

Hadžija: Vtrajam pri svoji izpovedi, to-ta ne hotel bi se z njim konfrontirati.

Predsednik dr. Subotić: Recite mu to v obraz.

Hadžija (Bernardiću): Ti se moraš ne spominjati, da si bil tam. Bil si edino takrat, pa se ne spominjaš.

Predsednik: Spomnite ga na kake momente.

Hadžija: Ti si nekim ljudem govoril, da sem konfident. Sedaj imaš priliko, da to popravíš in nikar me ne obrekuješ.

Bernardić: Nikdar nisem govoril, da si konfident, ker ni bilo za to niti razloga, niti povič. Bila sva v dobrih prijateljskih odnosih.

Sodnik Janković (Bernardiću): Vi ste trdili, da v hotelu Esplanade niste bili. (Hadžiji): In vi ste trdili, da je bil tam.

Hadžija: Tudi pri tem vtrajam, Janković: Navedite kake momente, mor-da se tudi on spomni.

Hadžija: Ne morem se spomniti momen-tov.

Bernardić: S Hadžijo nisem nikdar bil v Esplanadi. Se lo je prišlo do atentata, sem zvedel o vsem tem naknadno.

Hadžija, Jelašić in Begić

Predsednik (Hadžiji): Pred preiskovalnim sodnikom dr. Amerićem ste izjavili, da vztrajate pri svojih izpovedih, ki ste jih podali pri policiji v Zagrebu. Pojasnite svoje odnose do Jelašića in Begića.

Hadžija je nato pripovedoval, da se je z Jelašićem poznal, ker je bil Jelašić predsednik meščanske omladinske organizacije, on sam pa predsednik univerzitetne omladinske organizacije. Tudi Jelašić je bil prej član univerzitetne organizacije. Begića ni poznal in ni imel nikakih odnosov z njim. Z Jelašićem je govoril o političnih problemih in ljudih, angažiranih v političnem življenju. Zlasti zanika, da bi mu Jelašić pošiljal denar po Begiću.

Predsednik: Prej ste pa to priznali.

Hadžija: Da, svoječasno, preden je nastopilo izvenparlamentarno stanje. Vse to sem že obrazložil s svojim kratkim duševnim stanjem.

Predsednik: Ali ste imeli kake razgovore pri Jelašiću z Begićem?

Hadžija: Nobenih.

Zatem je bil prečitani obširen zapisnik o zaslišanju Hadžije pri zagrebški policiji. Hadžija je takrat izpovedal, da so govorili o potrebi demonstracije proti odhodu poklonitvene deputacije v Beograd in da mu je Jelašić dejal, da je Bernardić že angažiran v ta namen.

Predsednik: Ali ste govorili, kar so zapisali na policiji ali niste govorili?

Hadžija: Ne želim replicirati na ta zapisnik, temveč samo na sodni zapisnik.

Predsednik: Vi nečete torej govoriti.

Hadžija: Ne želim, ker sem principielno mnenja, da so vsi policijski zapisniki ničevni.

Predsednik: Pa bomo prečitali zapisnik o vaših izpovedih pri preiskovalnem sodniku dr. Ameriću.

V tem zapisniku se ponavljajo iste stvari s pripombo, da Hadžija potrjuje svoje izpovedi pri zagrebški policiji. Na vprašanje preiskovalnega sodnika, ali je Hadžiji znano, da je tudi dr. Maček vpleten v zadevo, je Hadžija takrat odgovoril, da se mu zdi to neverjetno, ker je dr. Maček mirne narave in sam zase ter si zato ne more predstavljati, da bi se v kako takšno zadevo vmešaval.

Zagovornik dr. Trumbić zahteva, naj se ta del zapisnika, ki govori o dr. Mačku, zabeleži v stenografskem zapisniku sodne razprave.

Preklicane izjave

Predsednik je odredil odmor 20 minut. Po zopetni odprtosti razprave je opozoril Hadžijo, da se njegove današnje izjave v mnogem ne strinjajo z včerajšnjimi izjavami kakor tudi ne s prejšnjimi. Ker je sodišče na tem, da ugotovi resnico, ga prosi, naj govori samo resnico.

Hadžija: Vtrajam pri svojih današnjih izpovedih.

Predsednik pravi nato, da ima vtis, da se Hadžija boji Bernardića. Zato danes oporeka, kar je včeraj o njem izjavil.

Hadžija: Nijam se ničesar bati, ker dobro poznam Bernardićev temperament. Ne morem bi me niti prestrašiti, če bi tudi imel namen.

Hadžija je nato odločno oporekal, da bi Jelašić dal iniciativo za onemogočenje odhoda deputacije.

Predsednik: Vi ste vendar rekli, da sta glavna iniciatorja Jelašić in Begić.

Hadžija: Da, to sem dejal, toda ponovno preklicujem in vztrajam pri tem, kar sem sedaj izpovedal. Jaz sem vse do sedaj posajnil in ostanem pri tem, kar sem dejal.

Debata o svobodi volje

Sodnik Janković je pokazal na peklenjski stroj in vprašal Hadžijo, ali hoče, da se mu podrobno razkaže.

Hadžija: Da, to je oni stroj in ni mi ga treba kazati.

Janković: Vi ste absolutiran pravnik in kot pravnik dobro veste, da se mora dr-

žavljati naše države pokoriti zakonom. Vedeli ste, da prepoveduje zakon stvari, ki ste jih podvzeli v znak protesta proti poklonitveni deputaciji.

Hadžija: Če bi imel to zavest, zlasti te-daj v onih razmerah, potem tega delikta nikdar ne bi bilo. Toda če obstoja za vse absolutna važnost, potem sploh ni bilo važno, da se prouči duševno stanje obtožen-cev. S tem hočem reči, da naše duševno stanje že tedaj ni bilo zajamčeno, temveč sugerirano.

Janković: Vi ste se gotovo zaradi teza razloga zatekli k ilegalnim sredstvom.

Hadžija: To so bili razlogi, ki so bili v naši podzvesti.

Zažgane blagajniške knjige

Sodnik Vučić: Koliko je ostalo denarja za vašo menzo?

Hadžija: Ne vem točno, prehranjevali smo okoli 40 omladincev poldrugo leto. Vo-dil sem sam blagajniške posle, knjige pa sem zažgal.

Vučić: Kako ste mogli to storiti, saj bi morali vendar podati račun o denarju?

Hadžija: Meni ni bilo treba čuvati knjig, ker mi je vsakdo zaupal, kajti bil sem pred-sednik dve leti.

Vučić: Vi ste pravnik in veste, da je treba za vsako trditve podati dokaz. Kako tolačite svoje izpovedi, s katerimi obre-menjujete Jelašića in Begića zaradi denar-ja, ne omenjate pa nikdar prič, ki bi potrdi-le vaše trditve?

Hadžija: Čim bi koza navedel za pričo, bi ga izpostavljal nevarnosti eventualne od-govornosti.

Vučić: Kako pa ste mogli pred preisko-valnim sodnikom izpostaviti tej nevarnosti Jelašića in Begića?

Hadžija: To sem moral storiti, da se iz-oznem večjemu zlu, saj sem vedel, da se bo končna resnica ugotovila na glavni raz-pravi.

Sodnik Petrović: Pravite, da ste bili dve leti predsednik organizacije. Kdaj ste se začeli zanimati za politiko?

Hadžija: Ko sem prišel na univerzo.

Sodnik Petrović: Prej ne?

Hadžija: Ne.

Zagovornik Bertić: Vi ste smatrali poklo-nitveno deputacijo za političen greh. Ali ne bi smatrali za velik greh, če bi kdo pri eks-ploziji izgubil glavo.

Hadžija: Nismo stremeli za tem, da bi kdo izgubil glavo.

Zagovorniki so nato stavili obtoženco še več vprašani. Predvsem je zahteval zagovornik Höffer, naj pojasni vloga Ivana Ba-na.

Hadžija je izpovedal, da je bil Ban samo služak, da ni o stvari ničesar vedel in da se z njim ni družil, ker ni bil visokošolec. Zagovornik dr. Hrvoj je nato izjavil, da je njegov klient Hadžija utrjen, zaradi česar je prosil predsednika, naj razpravo prekine.

Predsednik je tej zahtevi nogočil ter pre-kinil razpravo, ki se bo nadaljevala jutri dopoldne.

Nalivi, toča in viharji v savski banovini

**Po vsej savski banovini so divjale včeraj hude nevihte s
točo — Zaradi neurja je moralo pri Belovaru pristati
mednarodno potniško letalo**

Zagreb, 29. aprila. č. Danes okrog poldneva se je zljala nad Zagrebom in okolico strahovita ploha, vmes pa je padala toča, ki je dosegla ponekod debelost lešnikov in napravila tudi pre-co škodo. Že jutraj je bilo zelo oblač-no in čimerikavo, vendar pa ni kazalo, da bi prišlo do kakega neurja. Proti pol-dnevju se je nebo naglo stremnilo. V mestu je zavladala pravcata tema. Sprva so začele padati redke, izredno debe-le kaplje, kmalu pa se je vili ploha, ta-ko da so bile ulice mahoma spremenje-ne v cele hudournike. Med nalivom je pihala močna burja, vmes pa je nekaj časa padalo babje pšeno. Naliv je trajal kakih 20 minut. Pozneje se je nebo naglo zvedrilo in proti večeru je bil zo-pet najprej, pomladansko solnčni dan.

Tudi iz province prihajajo poročila o huda-h nalivih. V Karlovcu je bil naliv tako močan, da je voda, ki se je zbirala na ulicah, vdrla v kleti in nižje ležeče lokale ter povzročila mestoma dokaj veliko škodo. V Križevcih se je med ploho vsula debela toča, ki je opustošila vrtove in nasade. Padal pa je samo v enem delu mesta. Naliv pa je bil tako silen, da je voda odnašala stojnice po cestah in trgih. V nekem kletnem stanovanju bi bila kmalu utonila neka star-ka, ki so jo rešili v zadnjem hipu, ko je voda že tako narasla, da je začela po-stelja s staro plavati kakor čoln.

Iz Belovara poročajo o silnem vihar-ju, ki je divjal skozi ves pomakne. Vi-har je bil tako močan, da je ruval drev-je in razkrival strehe. Okrog 2. nopol-dne se je vili kratka, a zelo huda plo-ha, proti večeru pa je zopet posijalo solnce. Med viharjem je moralo zaslišno pristati v nenosredni bližini Belovara letalo, ki vozi na progi Dunaj-Zagreb.

Beograd-Skoplje Letalo je vodil neki francoski pilot. Bilo je brez potnikov.

Na krovu je imelo le večjo množino pošiljk. Zaslo je v vihar, zaradi česar je bil pilot prisiljen pristati, temboh, ker mu je začelo primanjkovati bencina. Kljub hudi nevihti so ljudje takoj pribli-žali na pomoč misleč, da se je pripetila nesreča. Letalo pa je gladko pristalo in se sploh ni poškodovalo. Ko se je vihar podelil in je pilot dopolnil zalogo ben-cina, je nadaljeval polet.

Neurje tudi v Beogradu

Beograd, 29. aprila. č. Včeraj ves dan in danes dopoldne je besnela nad Beogradom strahovita nevihta, ki je napra-vila precej škode na raznih stavbah. Tudi iz notranosti Srbije, zlasti iz juž-ne Srbije okoli Bosiligrada poročajo o silnih nevihtah, ki ji je spremljala to-ča, ki je napravila veliko škodo na vi-nogradih, sadovnjakih in posevkih.

Izpitni za šumarske uradnike

Beograd, 29. aprila. AA. Minister za šu-me in rudnike dr. Korošec je imenoval čla-ne izpraševalne komisije za polaganje državnih strokovnih izpitov s strani šumskih uradnikov prve kategorije. Za predsednika je postavljen Milorad Jovanović, pomoč-nik generalnega direktorja, za rednega čla-na prve skupine načelnik Peter Prič, za rednega člana druge skupine načelnik dr. Zarko Miletić, oba od oddelka za gozdarstvo, za rednega člana tretje skupine in-spektor Anton Premozić od šumske di-rekcije na Sušaku, za rednega člana četr-te skupine banksi inspektor Anton Šivic od banske uprave v Ljubljani, za namest-nike pa Aleksander Premozić, svetnik ban-ske uprave v Sarajevu, Mihajlo Marković, načelnik oddelka za gozdarstvo, Stepan Šurić, gozdarski svetnik šumske direkcije na Sušaku in dr. Jovan Duboković, gozdarski nadsvetnik šumske direkcije v Sarajevu; za tajnika je postavljen Milorad Jovanović, višji inspektor oddelka za gozdarstvo. Iz-piti bodo 16. maja in naslednje dni v mi-nistrstvu za šume in rudnike v Beogradu.

Schober pri Briandu

Schobrova pojasnila o potovanjih v Rim in Berlin — Pogajanja za avstrijsko investicijsko posojilo

Pariz, 29. aprila, g. Opoldne je avstrijski zvezni kancelar dr. Schober obiskal zunanjega ministra Brianda in ostal z njim v povernem razgovoru. Razgovoru je prisostvoval tudi avstrijski poslanik v Parizu Grünberger, dočim glavni tajnik Berthelot ni bil navzoč.

Zvezni kancelar je obrazložil Briandu gospodarski in politični položaj Avstrije od sklepa mirovnih pogodb dalje. Zunanji minister Briand je pokazal za izčrpan izvajanje zveznega kancelarja polno razumevanje in zagotovil, da bo Francija slej ko prej nadaljevala svoja prizadevanja za pospeševanje in ojačanje gospodarskega položaja Avstrije.

Ob priliki poseta dr. Schobra v Parizu se je vršilo več uradnih sestankov, med njimi tudi jutrajni sestanek Quai d'Orsayju, ki so se ga udeležili razen zunanjega ministra Brianda tudi predsednik senata in zbornice, trgovski minister Flandin in proračunski minister Germaine Martin. Navzočnost omenjenih ministrov se tolači tako, da je dr. Schober porabil svoje bivanje v Parizu predvsem za to, da se s pristojnimi francoskimi krogi čim podrobneje razgovori o finančnih gospodarskih vprašanjih.

Pariz, 29. aprila, g. Dr. Schober je namestila Briandu izčrpano poročilo o potovanju v Rim, kar pa ni bilo potrebno, ker se je Briand zadovoljil z informacijami, ki jih je prejel od francoskega poslanika na Dunaju. Briand je priznal, da je bila Avstrija prisiljena uvesti s svojim največjim upnikom Italijo prijateljske medsebojne odnose. Tudi Schobrova pogajanja v Berlinu, so naletela na popolno razumevanje Brianda. Glede tako zvanega priključitvenega vprašanja oba državnika sploh nista razpravljala. Tudi Rusija ni bila imenovana.

O celotnem vtisu svojega poseta v Parizu, je izjavil dr. Schober sledeče: »Pri francoskem zunanjem ministru Briandu sem našel lojalno razumevanje za težavni položaj Avstrije. Iz besed, ki jih je francoski zunanji minister naslovil name, sem se mogel prepričati, da bo po najboljših močeh pomagal, ker zaupa v mojo politiko.«

Dr. Schober se je zvečer razgovarjal z glavnim ravnateljem Mednarodne reparacijske banke Quesnayem, ki mu je napovedal zadovoljive izgleda za skorajšnjo emisijo avstrijskega investicijskega posojila.

Komentarji nemškega in italijanskega tiska

Berlin, 29. aprila, g. »Deutsche Tageszeitung« prinaša članek z naslovom: »Pot preko Rima«, in kanelem pravi med drugim: »Avstrijski zvezni kancelar dr. Schober je šel iz Rima v Berlin, predno se je odločil za pot v Pariz. Sedaj ima v Parizu v ognju dve železi in sicer italijansko orijentacijo in priključitev k Nemčiji. Zaradi tega je bil njegov sprejem v Parizu popolnoma v skladu s pričakovanji v Nemčiji, ki je vedno zastopala stališče, da lahko le pritisk na Francijo prinese Nemčiji prave koristi. Zaradi tega smo že pred leti opetovano zamenjali priporočila stike z Italijo. Ali se bomo sedaj naučili od dr. Schobra? Tudi madžarski ministri predsednik grof Bethlen je znal v Parizu doseči uspehe za svojo mlado državo.«

Rim, 29. aprila, g. Rimski tisk je o pariskem potovanju dr. Schobra precej molčeč. Politični krogi izjavljajo, da je treba vsakemu inozemskemu potovanju dr. Schobra pripisovati poseben pomen. V Rimu je bila sklenjena prijateljska, v Berlinu pa trgovinska pogodba. Zato se lahko upravičeno pričakuje, da ima tudi parisko potovanje dr. Schobra gotov namen. Avstrijska politika je kot neodvisna mirovna politika na Quai d'Orsayju zelo dobrodošla, ker je gospodarska konsolidacija Avstrije najboljše garancija proti priključitveni ideji.

Za ureditev in povzdigo avtobusnega prometa

Važna konferenca v ministrstvu trgovine — Priprave za poseben zakon o avtobusnem prometu — V državi je že nad 400 avtobusnih prog

Beograd, 29. aprila, i. V zvezi z obširnimi programom za povzdigo in pospeševanje tujkega prometa, ki tvori čimdalje važnejšo panogo našega narodnega gospodarstva, posveča ministrstvo za trgovino in industrijo posebno pažnjo tudi avtobusnemu prometu, ki igra v tujem prometu veliko vlogo, ki pa je važen tudi z ede splošnih prometnih zvez. V nekaterih banovinah je avtobusni promet dokaj razvit, vendar pa se povsod čisto pomanjkanje enotne organizacije in ureditve. V želji, da se enotno uredi kot posebna panoga v naši prometni službi v splošnem, pripravljajo ministrstvo trgovine poseben zakon o ureditvi avtobusnega prometa. V svrhu vsestranskega razmatranja tega vprašanja in da slihi mnenj merodajnih lokalnih činiteljev, je ministrstvo za trgovino sklicalo posebno konferenco, ki se je pričela danes v prostorih ministrstva in ki se bo jutri še nadaljevala. Poleg zastopnikov ministrstva za trgovino in industrijo, ki ga zastopata na konferenci načelnik za tujski promet dr. Ciril Žižek in načelnik splošnega oddelka dr. Stjepan Krpan, se udeležujejo konference zastopniki vseh banknih uprav ter zastopniki raznih tujko-prometnih organizacij. V imenu dravske banovine prisostvuje konferenci načelnik oddelka za trgovino in industrijo dr. Rudolf Maru.

Konferenco je otvoril s kratkim nagovorom o namenu konference načelnik dr. Stjepan Krpan, nakar je imel načelnik za tujski promet dr. Ciril Žižek zanimiv referat o sedanjem stanju in o potrebah avtobusnega prometa. Vseh avtobusnih prog v državi je okrog 370. Najdaljše proge ima savska banovina (2779 km) na drugem mestu je dunavska banovina (2655 km), na tretjem mestu pa dravska banovina, ki ima skupno 2268 km avtobusnih prog. Po številu avtobusnih prog pa je dravska banovina s 112 na prvem mestu. Dunavska banovina ima 86, savska pa 58 avtobusnih prog. Poleg teh izrazito tujko-prometnih avtobusnih prog je po vsej državi še 44 rednih poštini avtobusnih prog.

V razpravi o enotni ureditvi avtobusnega prometa je bila s strani posameznih govornikov predvsem izražena želja, naj bi se sestavil in uveljavil enoten pravilnik za avtobusni promet. Pravilnik naj bi se nanašal na redne zveze, urejal kolikor mogoče enotne tarife in vseboval tudi določbo glede uporabe cest. Glede ureditve avtobusnega prometa se je zlasti poudarjala potreba o ureditvi rednih avtobusnih prog, ki naj bi obratovala tako, da bi tvorile organično celoto z železniškim in pomorskim prometom. Pri razpravi o splošnih potrebah se je naglašala potreba po izboljšanju avtobusnih cest in zgradbi novih cest, zlasti v važnih tujko-prometnih pokrajinah, kar bi v veliki meri pripomoglo ne samo k razvoju avtomobilizma, marveč tudi k razvoju tujkega prometa v splošnem.

Na podlagi sklepov in predlogov te konference bo ministrstvo sestavilo načrt zakona o ureditvi avtobusnega prometa, ki bo nato predložen v izjavo še raznim tujko-prometnim organizacijam, prizadetim občinam in banknim upravam.

H konsolidaciji Balkana

Kljub temu, da so poročila razmeroma redkobesedna, se vidi, da so v poslednji dobi na delu sile, ki stremijo po tem, da se na Balkanu mirovni odnosi med državami čim najbolj utrdijo. Danes, ko so se v vseh sektorjih evropske, pa tudi svetovne politike z uspehom uveljavljale in se v izdatni meri tudi uveljavile težnje po pomirjenju med narodi ter izločitvi vsega onega, kar bi moglo tvoriti pregrado za nove spore, je razumljivo, da se skuša v slični smeri vplivati tudi na razmerje med balkanskimi narodi.

Nekaj znakov te akcije se je pokazalo tudi na zunaj. Daje se posrečilo doseči med našo kraljevino ter Bolgarijo sporazum glede obmejnega prometa in ureditve razmer ob meji, je pač dejstvo, ki ga ni mogoče omalovaževati. In ko je vodstvo makedonskega naroda doseženi sporazum odgovorilo s serijo atentatov, se je v Sofiji pričela močna akcija velesil s tendenco vplivati na bolgarsko vlado, da izpolni svojo dolžnost v smislu sporazuma in s tem prepreči nadaljnje incidente, izvrši pa tudi glede že nastalih vse, kar je treba v interesu dobrih odnosov med sosedoma.

To je eno poglavje, katerega zaključek še ni znan širši javnosti. Ta čas pa so se pričeli razgovori tudi v drugih smereh; mogoče sicer še značaj pogajanj, ali da spadajo v vrsto diplomatske akcije, o tem je komaj mogoče dvomiti. V to področje je šteti razgovore med odličnimi političnimi osebnostmi grškimi ter bolgarskimi na eni ter bolgarskimi in rumunskimi na drugi strani. Med Bolgarijo ter Grčijo kakor tudi med Rumunijo ter Bolgarijo je treba še marsikaj urediti, ali niti eno od neregiranih vprašanj ni tako, da bi ga ne bilo mogoče likvidirati mirnim potom. Posebno je težišče na gospodarskih vprašanjih, ki so ostala še iz dobe mirovni pogajanj neregirana. Vidimo pa tudi tu, da zavisijo od dobre volje bolgarske politike marsikaj.

V najnovejši dobi so se nenadoma pojavile vesti, kjer se z grške strani dela razpoloženje za tesnejše odnose med balkanskimi državami. Govori se pri tem celo o tesni zvezi med njimi in imenovala se je celo balkanska konfederacija v tem kompleksu.

Značilno je, da prihaja ta pobuda z grške strani. Grčija v toku zadnjih let ni bila posebno naklonjena političnim akcijam, ki bi se tkale vseh balkanskih držav, in vodile osebnosti grške vnane ter notranje politike so se izražale v tem pogledu zelo rezervirano. Grkom je veljalo nekaj časa celo za geslo, da so interesi posameznih balkanskih držav medsebojno tako različni, da sploh skupnost med njimi ni mogoča, da torej ni mogoča nikak balkanska zveza ali kaj sličnega.

Grška je tedaj po najnovejših izjavah spremenila svoje naziranje in uvidela, da je ipak boljše, strniti se v večjo zvezo v svrhu zaščite skupnih balkanskih interesov. Očividno so k temu spoznanju pripomogli zunanji vplivi; zdi se zelo, da stoji za tem vodilni krog sodobne mednarodne politike, ki jim je za to, da se Balkan definitivno pomiri.

Nam kot največji balkanski državi morejo biti take težnje samo po godu, saj so bili na naši strani že od nekdaj zagovorniki solidarnosti balkanske politike. Stremjenja te vrste bodo našla med nami vedno najvnetejše pristaše, saj se s tem podpirajo interesi tako vsake države posebej kakor tudi Balkana kot celote.

Tudi „Slovenska Straža“ razpuščena

Ljubljana, 29. aprila, d. Za »Jugoslovensko Matico« je bila danes razpuščena tudi »Slovenska Straža« v Ljubljani. O tem smo izvedeli: Ban dravske banovine je danes razpustil »Slovensko Stražo« v Ljubljani iz istih razlogov, kakor sta bila včeraj razpuščena »Jugoslovenska Matica« in »Orjem«, ker so se namreč povodom oblastne preiskave našli tudi pri tem društvu komunistični in taki tiskani predmeti, katerih uvoz iz inozemstva je zabljen.

Asfaltiranje ceste Lesce-Bled

Zagreb, 29. aprila, n. Nocojšnje »Novosti« poročajo iz Beograda: »Na osnovi cestnega gradbenega programa dravske banovine je finančno ministrstvo odobrilo za zgradbo in asfaltiranje ceste Lesce-Bled kot državni prispevek znesek 5 milijonov Din. Denar bo nakazan sukrektivno po stanju gradbenih del, s katerimi se bo v kratkem pričelo.

Pogreb

„železnega generala“

Beograd, 29. aprila, p. Danes dopoldne se je izvršil pogreb pokojnega generala naše vojske Mihajla Živkovića, nazvanega »železni general«. Pokojniku so bile izkazane na njegovi zadnji poti vse vojaške časti. Nj. Vel. kralja je zastopal na pogrebu general Pečić. Osebo se je udeležil pogreba tudi minister vojske in mornarice general Stevan Hadžić. Po opelu se je poslovil pred cerkvijo od pokojnika polkovnik v penziji Lazarević, poudarjajoč zasluge onega nahrabrejših oficirjev iz poslednjih vojn.

Beograjsko Udruženje prijateljev Velike Britanije in Amerike

Beograd, 29. aprila, p. Nocoj se je vršil v Beogradu svečan banket, ki ga je v proslavo svoje ustanovitve priredilo Udruženje prijateljev Velike Britanije in Amerike. Na banketu sta imela ameriški poslanik Prince in angleški poslanik Henderson pomembna govora, v katerih sta na eni strani podčrtala vedno tesnejše vezi med obema velikima anglosaksonskima narodoma, na drugi strani pa poudarjala potrebo in važnost čim intimnejšega spoznavanja med anglosaksonsko in jugoslovensko. Poslanik Prince je pri tem še posebno izrazil svoje zadovoljstvo, da se tako nazlo uresničuje ideal popolnega ujedinenja Jugoslovenov in končal z zagotovilo, da goji anglosaksonski Amerika iskrene simpatije do krepkega in mladega jugoslovenskega naroda, o čigar slični bodočnosti ne more biti dvoma.

Zanimiva pravda v Beogradu

Beograd, 29. aprila, p. Beograjska odvetniška Miroslav Bogdanović in Drago Zdravković sta vložila pri beograjskem sodišču tožbo proti beograjski občini zaradi oddaje koncesije za električno centralo, čišč da je bila oddodovana pri tem občina za 130 milijonov dinarjev. Zadeva vzbuja v beograjski javnosti veliko zanimanje in vse z napačnostjo pričakuje razpravo, ki se bo vršila v kratkem.

Lov na tihotapce tobaka

Ljubljana, 29. aprila, č. V rajonu finančnega oddelka Čitluk so izvršili finančni organi veliko racijo za tihotapce tobaka. Kakih 20 finančnih organov je nenadoma obklopile in preiskale najbolj sumljive hiše v Čitluku in Griljeviču. Racija je imela popoln uspeh. Finančni stražniki so našli in zaplenili okrog 600 kg skritega tihotapskega tobaka in poleg tega še dva stola za rezanje tobaka.

Znižanje tarife za izvoz žita preko Splita

Beograd, 26. aprila, AA. Trgovska obrina zbornica v Splitu je poslala posebno spomenico zavod za pospeševanje znanje trgovine, naj bi podvel korake, da se tarife za žito znižajo za 10 Din pri meterskem stotu. V zvezi s to spomenico je komercialni oddelek generalne direkcije državnih železnic obvestil imenovani zavod, da je dovoljena ta ugodnost za izvoz žita preko pristanišča v Splitu in da bo zadeveni odlok priobčen v 15. številki »Saobračajnega vestnika«.

Zborovanje izvoznikov

Beograd, 29. aprila, AA. Udruženje izvoznikov kraljevine Jugoslavije bo imelo svojo redno 11. letno skupščino v dvorani Eskomptne banke v Beogradu 4. maja t. l.

Smrt francoskega pesnika

Pariz, 29. aprila, AA. Pesnik Charles Derennes je preminul.

18 ljudi utonilo

Pariz, 29. aprila, AA. K katastrofi parobroda »Condor« na reki Primi v vzhodni Bengali javljajo, da je od 200 ljudi utonilo samo 18 in da so bili vsi ostali rešeni.

Protidredbe angleške vlade v Indiji

Proglas podkralja Irwina in obnovitev časopisne cenzure — Delovanje revolucionarne organizacije

London, 29. aprila, n. Indijski podkralj lord Irwin je izdal proglas na indijsko ljudstvo, v katerem ga opozarja, naj ne sledi revolucionarni in bujskajoči propagandi nacionalističnih ekstremistov, ki zamore povzročiti indijskemu narodu neprecenljivo škodo. Istočasno je obnovil tudi tiskovni zakon iz leta 1910, ki nudi vladi vsa politična in izjavljajo kar najstrožje cenzure nad indijskimi listi. Dalje je pisal lord Irwin odstopilemu predsedniku zakonodajne skupščine Patelu daljše pismo, v katerem ga kvari, naj ne poskuša prekoračiti mej zakonite borbe, ker bo sicer proti njemu uporabil vsa zakonita protidredstva.

Gandhi je izjavil, da bo v kratkem poslal podkralju lordu Irwinu novo pismo, v katerem mu bo obrazložil pritožbe indijskega ljudstva zaradi angleških protidredb zaradi kršenja solnega monopola. Obenem mu bo tudi izjavil, da z veseljem sprejema na-

slov »solnega tatue«, ki so mu ga nadeli poslednje čase angleški listi pri opisovanju položaja v Indiji, namesto dosedanjega časopisnega imena »mahatma« (velika duša).

Posebni poročevalci »Daily Telegrapha« poročajo iz Bombaya, da stoji za Gandhijevo akcijo tajna revolucionarna organizacija, ki organizira revolucionarni pokret po vsej Indiji. Po informacijah indijske vlade obstoji že od leta 1928, posebna tajna indijska teroristična organizacija, ki je izvedla vse teroristične čine, ki so se odigrali v zadnjem času v Indiji.

Pariz, 29. aprila, AA. Indopacifični biro javlja iz Haaja v Indiji, da so neke neznane osebe ponotično odstranile v bližini Turana s tira železniške tračnice, da bi na ta način iztilile vlak. Pri prvem vlaku je skočila s tira lokomotiva in nekaj vagonov. Ob tej priliki so bile ranjene 4 osebe.

Princ Karol se bo spravil s svojo ženo

Po bukreških vesteh je princ prekinil vse odnose z gospo Lupescu in se želi vrniti v Rumunijo

Bukarešta, 29. aprila, s. Že precej časa krožijo govorice, da se namerava bivši prestolonaslednik pomiriti s svojo ločeno ženo princezo Heleno. »Cuvertule« potrjuje danes te govorice in poroča, da je bivši prestolonaslednik Karol prekinil vse odnose s svojo prijateljico gospo Lupescu ter se ob velikonočnih praznikih pisмено obrnil na svojo ločeno ženo in ji sporočil, da se želi z njo sporazumeti. Profesor Iorja je za praznike obiskal princezino Heleno ter posredoval, da bi prišlo do pomirjenja v visokem paru. To posredovanje do sedaj ni imelo nobenega uspeha, ker je potrebno, da v zadevi predvsem razpravlja kraljeva-

ska rodina sama.

List izjavlja, da pismo bivšega prestolonaslednika svoji ločeni ženi nima nobenega političnega pomena in torej ne pomeni obnovitve takozvanega Karlovega vprašanja. Vlada je sicer zelo presenečena, da je prišel bivši prestolonaslednik Karol zopet aktivno nastopati, vendar sklepi vlade na njegovo namero ne bodo imeli vpliva. Vsekakor je poslanec Manolescu obiskal prestolonaslednika v Parizu in razpravljal z njim tudi glede njegovega morebitnega povratka, kar pa je bila popolnoma osebna akcija poslana.

Nova ureditev uradniških doklad

Beograd, 29. aprila, p. Pisarna splošnega oddelka finančnega ministrstva je izdala naslednjo objavo:

Na podlagi čl. 40 in 46 zakona o uradnikih in ostalih državnih uslužbencev ter čl. 1. in 2. zakona o izpremembi zakonitih določb, s katerim se predpisuje zaslusanje ali odločanje ministrskega sveta, se od 1. maja uradnikom, ki prejemajo službene dodatke po čl. 63 finančnega zakona za leto 1929/30, nadalje po zakonu o notranji upravi od 19. junija 1929, po zakonu o izpremembi predpisov, ki se tičejo plač in ostalih prejemkov osebja pravosodne stroke od 13. julija 1929, po zakonu o izpremembi predpisov čl. 63 finančnega zakona od 13. julija 1. 1929., po zakonu o glavni kontroli od 10. oktobra 1929, po zakonu o organizaciji finančne uprave od 7. decembra 1929, po zakonu o šumah od 21. decembra 1929, po zakonu, s katerim se urejajo prejemki uradnikom ministrstva pravde od 31. decembra 1929, po zakonu o organizaciji ministrstva za gradbe in njegove zunanje službe od 16. januarja 1930, po zakonu o položajih in poklicih ter pogojih za imenovanje in razporeditev uradništva ministrstva trgovine in industrije od 15. marca 1930, po zakonu o ustroju socialne in zdravstvene uprave od 19. marca 1930, po zakonu o ureditvi ministrstva za kmetijstvo od 25. marca 1930 in po zakonu o ureditvi zunanjega ministrstva ter diplomatskih in konzularnih zastopstev kraljevine Jugoslavije od 25. marca 1930, ukinjajo

posebne doklade na zvanje, v kolikor se niso uknjene.

Nadalje se od 1. maja vsem uradnikom, ki prejemajo službene dodatke po zakonu o notranji upravi od 19. junija 1929, po zakonu o organizaciji finančne uprave od 7. decembra 1. 1929, po zakonu o bolnicah od 27. septembra 1929, po zakonu o položaju in poklicih ter pogojih za imenovanje ter razporeditev uradništva ministrstva trgovine in industrije od 15. marca 1930, po zakonu o ustroju socialne in zdravstvene uprave od 19. marca 1930 ter po zakonu v ureditvi ministrstva za kmetijstvo od 25. marca 1930

ukinjajo posebne doklade na plače, ki so jih prejemale po določbah členov oddelka A točka a), zatek oddelka B točka a) in b), oddelka G točka a), b) in v), oddelka Z, oddelka J točka a), g) d) in oddelka K pravilnika o posebnih dokladah na plače v denarju ali naturi.

Za 40 milijonov dolarjev alkoholnih pijač uničenih

Bufo, 29. aprila, AA. Carinska oblastva so zaplenila parnik, ki je prevažal alkoholne pijače v vrednosti 40 milijonov dolarjev. Oblastva so pravočasno doznala za ta velikopotezen poskus tihotapstva. Ves tovor parnika so cariniki izlili v reko.

Ženski častniki v rdeči vojski

Riga, 29. aprila, AA. Sovjetski revolucionarni vojaški svet je dovolil, da se sprejmejo ženske v častniško službo.

Prve žene v turški sodni službi

Angora, 29. aprila, AA. Predsednik republike je imenoval za sodnike 2 ženi. To sta prvi ženi, ki sta stopili v sodno službo.

Nazadovanje porodov v Slavoniji

Vinkovci, 29. aprila, č. Stalno nazadovanje porodov, ki ga izkazuje statistika v Slavoniji, daje v zadnjem času mnogo misliti. Izkazalo se je, da so cele vasi, kjer že dve leti in še več ni bilo niti enega poroda. Zato je bila pokrenjena energična akcija med narodom. Akcijo vodi Dom narodnega zdravlja v Vinkovcih, ki namerava prirediti sistematična predavanja s filmi.

Zdravnik angleškega kralja v Zagrebu

Zagreb, 29. aprila, AA. Danes ob 17.30 je prisel z avtomobilom s Plitvičkih jezer osebnim zdravnikom angleškega kralja Jurijem lord Dawson of Penn ter se nastanil v hotelu »Esplanade«.

Jožefa Stražišar, roj. Sterle, naznanja v svojem in v imenu ostalih sorodnikov žalostno vest, da je preminul 28. aprila ob 21. uri v Londonu njen ljubljani brat, gospod

FRANJO STERLE
akademični slikar

Želja po umetniškem izpopolnjevanju ga je gnala v tujino, kjer je našel svoj prerani grob.

Dolenja vas pri Cerkljici, dne 29. aprila 1930.

Naši kraji in ljudje

Akademični slikar Franc Sterle †

Ljubljana, 29. aprila. Danes jutraj se brzojavilo naše poslaništvo v Londonu banskim upravi, da je akademični slikar Franc Sterle na svojem študijskem potovanju včeraj ob 21. podlegel težkim poškodbam kot žrtev velikomestnega prometa.

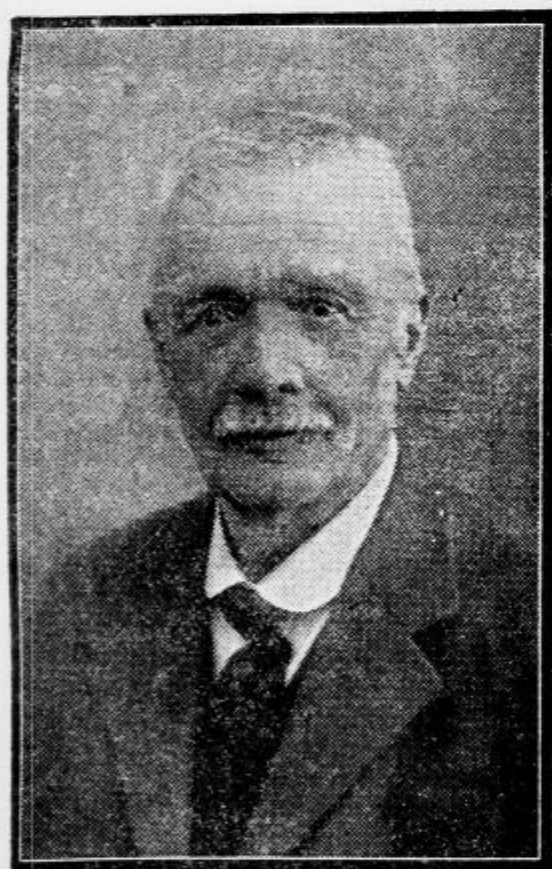

Franc Sterle je bil rojen v Dolnem vasi pri Cerklju. Že v ljudski šoli je kazal velik risarski talent in starši so ga poslali na tedanjio umetno - obrtno šolo v Ljubljani. Na tej šoli so mu profesorji Oton Grebenc, Vesel in Čizoi dali trdno podlago za nadaljne študije na dunajski akademiji. Tu je l. 1909. do 1912 študiral pri profesorjih Schmidtu, Grienekleru in Bacherju. Naiboli se je navzel Grieneklerovih metod, ki polagajo največjo važnost na risarsko tehniko.

L. 1922 je s profesorjem Otonom Grebencem, Sašo Santliem, Severjem in drugimi umetniki ustanovil v Ljubljani šolo, ki naj bi se razvila v našo akademijo. Na tej šoli je deloval nekaj let, potem na se je posvetil portretiranju. Za slikarstvo naše dobe si je pridobil veliko zaslug že s svojimi dovršenimi portreti raznih naših prvakov in javnih delavcev. Svoja dela je razstavil pred štirimi leti v Jakopičevem paviljonu. Pokojni umetnik je vroč ljubil svoje rojstne kraje in je mnogo deloval za povzdigo tujskega prometa ob Cerkljskem jezeru. V to svrhu je spisal tudi več zanimivih člankov. Tragična smrt ga je ugrabila sredi velikih načrtov v najlepši moški dobi 41 let. Slava njegovemu spominu!

Leopold Tratnik †

Ljubljana, 29. aprila. Imel je starina Polde Tratnik, predstavnik onih poštenih slovenskih obrtnikov, ki so si s svojo žilavostjo, marljivostjo in vztrajnostjo znali priboriti udlež. Na drugi

svet. Še pred nekaj dnevi je šetal okrog justične palače in s svojim humorjem vzpodbudil mlade znanca na delo. Na veliki petek mu je postalo mahoma slabo. Legel je. Med boleznijo se je dostikrat v toplih besedah spominjal svojega prijatelja in starca družu pokojnega Avgusta Zabkarja, ki sta v mladostnih letih delila veselje in težave.

Pokojnik je bil rojen 7. novembra 1853. V Vrhnjolu pri Kamniku kot sin trdega kmeta. Tudi sam je bil trda grča, toda dober in odkrit. Oče mu je bil mlinar in posestnik. Kot mladeža fanta, ki je imel veliko zanimanje za podobarstvo, ga je dal oče v uk k podobarju Oblaku v Celje. Domotožje ga je zvalo, da je zapustil Celje. Šel je nato v Ljubljano k takratnemu veleznarstvu parastarju Matiji Schreinerju, ki je imel svojo delavnico ravno v hiši, kjer je sedaj pokojnikov hotel na Sv. Petra cesti. Po učni dobi ga je vleklo po svetu, kakor sam to opisuje v nekem svojem pismu. Videl je Gradec, Dunaj, Salzburg, Monakovo, Augsburg in druga nemška mesta. Potoval je celo v Pariz in Svico. Pozneje ga je povzval njegov mojster nazaj v Ljubljano. Po tem je prevzel obrat, ki ga je z marljivostjo lepo razvil. Bil je značilen narodnik. S pomočjo svoje marljive sorogre je ustanovil že pred vojno lepo restavratsko in hotelirsko podjetje. Staro poslopje je že v prvih podpornih letih preuredil.

Blazi pokojnik zapušta vdovo Alojzijo, pet sinov in dve hčerki. Pogreb njegov se bo vršil v četrtek 1. maja ob pol 15. izpred hiše žalosti na Sv. Petra cesti št. 24. Pokojniku časten in blag spomin! Žalujemo rodbini iskreno sožalje!

Zaključna razstava celjske obrtno-nadaljevalne šole

V nedeljo je bila ves dan odprta v II. nadstropju mestne osnovne šole okusno aranžirana razstava risarskih, pismenih in deloma tudi ročnih izdelkov 412 učenk in učencev vseh dvanajstih razredov tukajšnje obrtno-nadaljevalne šole. Obisk razstave je bil ves dan rekorden, kar je razstava tudi zaslužila v polni meri. Med drugimi gosti si je ogledal razstavo župan gospod dr. Goričan, ki je z zanimanjem sledil napredku razstavljenih izdelkov in risb. Popoldne pa so obiskali razstavo delegati Zveze obrtnih združenj iz vse banovine, ki so odnesli s seboj najlepše vtise o dobrem napredku celjskega obrtnega naraščaja ter je bilo zanimivo poslušati odkrite navdušene izjave ljubljanskih in mariborskih mojstrov, ki so se o gotovih izdelkih izrazili, da so videli enake na redko katerih večjih razstavah.

Moška obrtno-nadaljevalna šola, ki ima dva pripravna razreda po 3 vzporednice I. in II. razreda, in III. razred, je razstavila izdelke v skupni učilnici, lepo razdeljeno po razredih, da je bil mogoč točen in jasen pregled napredka učencev. Moška obrtno-nadaljevalna šola ima pripravna razreda A in B za one vajence, ki ne napravijo sprejemnega izpita za I. razred. V pripravnicah se nato izučijo v osnovnih predmetih ljudske šole, nakar jim je šole po sedem-mesečnem šolskem letu omogočen vstop v I. razred. Ženska obrtno-nadaljevalna šola pripravnic nima, ker so dekleta večinoma že večja, razumnejša in običajno z absolutirano mešansko šolo. Ženski oddelki, ki ima en I. in dva II. razreda, je razstavil lične izdelke svojih gojenk v sosedni učilnici poleg deske razstave. Razstavljeni izdelki v deski sobi so zlasti v gotovih obrtnih panogah pokazali izredne talente in bodoče dobre mojstre. V razmerju števila ur, ki jih je porabil učencev za izdelavo slike v šoli, napram dovršenosti risbe, vidimo, da so učenci nagnjeni predvsem k točnosti in natančnosti dela in ne toliko k rekordernemu tekmovanju. Zlasti so ogledovalcem ugajale slike v II. in III. razredu umetno- in strojnooključniških, posarskih in slikarskih učencev. Tudi v dekliškem oddelku razstava v omenjeni dovršenosti in natančnosti ni zaostajala za deško. Skoro več fantazije in originalnosti ter fineze pri izdelavi smo opazili kot pri dečkih. Zlasti dovršeni so bili posamezni motivi ornamentike. Razstava, ki je bila žal odprta le en dan in bi jo gotovo še marsikdo rad ogledal, je podala zvesto in neopisano sliko velikega in uspešnega polnega, kakor tudi pozhrtvovalnega vzgojnega dela šolskega upravitelja g. Joška Bizjaka in z njim neumorno sodelujočega učiteljskega celjske obrtno-nadaljevalne šole, kateremu na doseženih uspehih prisoja čestitamo.

Prebavljaj dobro, da ostaneš zdrav. živaj

Bullrich-ovo Sol
Idealno sredstvo proti vsem motnjam prebave, želodčnim bolečinam, zgagi itd.
100 let v uporabi in nenadkrljivo!
Dobiva se v vseh lekarnah.
A.W.I.C.W. Bullrich Berlin W.57

Za izvedbo prehoda skozi Škofjo Loko

Škofja Loka, 29. aprila.

Ko smo poslednjič objavili način ureditve cestnega prehoda skozi Škofjo Loko v podunjskem delu mesta z direktno izpeljavo cestne proge po novem mostu preko Seiščice na dosedanje kolodvorsko cesto, smo ohenem poudarili tudi potrebo vsestranske delavnosti zainteresiranih faktorjev. Idealni načrt ima namen, da Škofjo Loko razreši utesnjenosti in jo razbremeni na nezdodah in karambolih, ki se dogajajo presledkoma v krivuljah glave ceste severozapadnega dela mesta. Izhod bodi prikladen, lahak in v skladu z razvojem Škofje Loke napram vojašnici, ki mora enako stremeti po zvezi z mestom. Cesta, ki bi bila zrakljena na novo med Štemarji in Inglišcem naj bi bila izpeljana od garnizije v smeri proti Glavnemu trgu Škofje Loke.

Koristi bi bile v glavnem naslednje: Pot v Seiško dolino in na kolodvor bi bila olajšana. Predvsem bi dobila garnizija naravni dovoz v Škofjo Loko, ki ga sedaj nima. Z izvedbo dela bi se tudi vsa kamenitiška stanovanjska kolonija lažje čutila z mestom kot enota, prav kakor vojašnica. Tako pa so vse te zgradbe od centra več ali manj odrezane in osamljene. Novozgrajena dovozna cesta bi lahko služila kot naravna osnova rezulacijskemu načrtu. Razne vile in družna poslopja naj bi našla ob tej cesti svoje stavišče, ki bo v lezi zračno, solčno in zdravo. Prizadeti lastniki zemljišč bodo storili le sebi dobro, ako odprodajo za ceno potrebni svet po solidnih cenah, ker se bo z novo prometno žilo zvišal prav rentabilni obsejni stavbi svet. Posestniki parcel tedaj gotovo ne bodo v škodi. Skladno s ceno naj bi bil izpeljan most od Balantovega dvorišča do Thalerja, da bi celotno delo učinkovito harmonično, praktično in razvojni v okviru vsaj Škofje Loke. Mesto bi dobilo svoj široki izhod in pluča, da krekno zadahalo po naravnem razvoju napram preletni, obsejni planjavi pod Kamenitnikom.

Morda bi se našla kompromisna baza na realizaciji graditve: ker le skupnostno ustvarjanje krajevnih činiteljev bo zmoglo milijonske vsote, ki se bodo potrebovale. Zastopniki Škofje Loke so že izpregovorili svoje besede. Storišmo so bili prvi skleni. Naj pokažejo še drugi svojo pripravljenost!

Aprilovo slovo

Ljubljana, 29. aprila.

»Dež za solncem mora biti, za veseljem žalost priti...« Hm, bo že res tako. Solnce je silalo zdaj že nekaj dni tako toplo in prijetno, da smo menda vsi brez izjeme občutili potrebo odložitve sakuje in celo lahke površnice. Tudi jutra so bila prijetna, večeri pa so bili naravnost mikavni. Čim se je stemnilo in so pošle zvezde na nebo, je zaopihljal tobel, božajoč vetrič in pošepetaval zaljubljenec v parkih in na skritih potih Mestnega loza prečudne reči. Pomlad se je zbudila in vstala v vsej svoji krasoti.

Danes pa je zapihalo že na vse zgodaj od luzobada. Že ponoči so se začele zvezde mežljati, v zgodnjem jutru pa se je pričela igrati težkih oblakov, ki so se podili pod nebom v vzhodno smer in krenili nato proti severu, kjer so se zvezdali in se raztegnili čez ves horizont. Solnce je skušalo nekajkrat prodreti s silo, vendar je njegova luč ugašala za silnim zastorom. Opažati je bilo nekam čuden hlad. Okrog vremenske hišice v Zvezdi so se zbirali vpokojenci in malaj z glav.

Barometer je padal čedalje nižje. Okrog 9.30 se je prignala nad Ljubljano kopica oblakov in naenkrat se je usilo. Bil je spočetka miren, naravnost prijeten dežek. Lastniki malih vrtičev za hišami in naše Krakovčanke ter Trnovčanke so bile kar vesele.

»Prav tako, ne bo treba zalivati.« Pozneje je dež postal tola samo za kratek čas. Nenadoma pa se je nekoliko pred poldnem zopet grdo pooblačilo. Težki, z vlago prepojeni oblaki so se vlačili čisto nizko nad mestom. Nastala je mračna tema in po stanovanjih, zlasti na po pisarnah in delavnicah ter trgovinah so morali prižgati luči. Tam zadaj neke je vožlo zagrmelo. Ljudje, ki so bili zunaj na ulicah so se strahoma ozirali proti črno zastrtem nebu in pospešili korak. Vsakdo je gledal, da je prišel čimprej pod streho in domov. Sledil je drugi grom nekaj bliže.

»Oblak se bo utrgal!« so menili ljudje.

Naenkrat je privrsalo izpod neba, kakor da so se odprle vse nebeske zatvorice. Tlakovane in astaltirane ulice so bile kot bi trenil v vodi. Tvorili so se pravačti potoki, ki so pobirajoč sptotoma vso nesnago drli proti požiralnikom. Na nekaterih mestih so se ti zamažili in so ostale tam umazane mlake. Deževalo je nato tudi še ves popoldan. V presledkih zdaj močnejše pa zopet bolj umirjeno.

V nedeljek ob 19.08 je bil mlaj in se je napoved prof. Herschla izpolnila. Napovedoval je namreč že pred časom dež in slabo, hladno vreme. Vse kaže, da bo mai v znamenju večkratnega dežja. Upajmo pa, da ne bo tako hudo. Imeli bomo prav gotovo tudi veliko lepih dni. Zopet se bomo sprehajali pod Tiivolim, napravljali prijetne izlete in tudi naši vpokojenci gorj v slavnem »Monte Carlu« bodo prišli na svoj račun.

Prvi konjički vrh Boča

Polčane, 29. aprila.

Tukajšnja planinska podružnica dela z vso nemo za razkledni stolu na Boču, da bo čimprej gotov. Vse je že pripravljeno spodaj: les, cement, železni material i. dr. le kako vse to spraviti na 984 m visok vrh, to je bilo zadnji čas glavno in nalkodlivejšee vprašanje. ki pa je že ugodno rešeno. Obmila se je namreč podružnica v to svrhu do Bosancev, ki so zadnji čas s svojimi tovarnimi konjički spravljali drva z makolskih hribov. Njih vodja, simatistični Stipo, si je te dni ogledal celo pot na Boč, po kateri naj bi njegovi konjički znosili ves material za stolo. Le s težavo je privolil v to in podkrižal pogodbo, ker pot je res precej strma in naporna za sicer žilave in odpomne konjičke.

Pogodba z Bosanci je torej sklenjena in zdaj je lahko vsak — pa naj si je še tak skeeek — prepričan, da bo stolo na Boču stal v najkrajšem času.

V četrtek 24. t. m. sem jih spremljal na prvi poskušni poti. Do Maklavža, višine 624 m im je slo gladko, le odtoč naprej pa do vrha, je bil napor malo občutnejši. Toda srečno smo prispeli na vrh in vsi — predvsem konjički, so bili veseli, ko so odložili prve deske. Vsak jih je nosil po 16—18. Bili so to prvi konjički vrh Boča. Ta dan so napravili 2 ture. Drugič so jih natovorili s cementom.

Tako bo s pomočjo vrlih Bosancev in utrjenih tovarnih konjičkov ves material v najkrajšem času zgoraj in se bo začelo z gradnjo stolba samega.

Sorva se je nameraval spraviti material na vrh s kulukom, kar pa bi bilo sila po-

Zobobol

zahteva često že tekom par sekund učinkujočo, trenutno odpomno proti bolečinam, ki se včasih stopnjujejo do neznoznosti. Če imate v tem slučaju doma steklenico prstnega

DIANA

francoskega žganja,

potem vam ni treba z grozo misliti na noč. Če želite nekaj kapljic »DIANA«, francoskega žganja na čisto vato in s to potem zamažite zob, ali če okoli na zunan je navidez nepošodozanega zoba namažete dlesno, boste z velikim olajšanjem občutili naglo omiljenje in kmalu popolno ponemanje bolečine.

Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših trgovinah.

Cena: mali steklenici 10 Din, srednje veliki 26 Din, veliki steklenici 52 Din.

Pazite na ime »DIANA« ter se čuvajte ničvrednih potvorb!

Ce slučajno ne bi v lekarni ali drogeriji dobili »DIANA« francoskega žganja, pošljite 50 Din, pa dobite z obratno pošto franco 5 malih steklenic iz glavnega skladišča za Jugoslavijo:

Jugofarmacija d. d. Zagreb.

Gozdna semena

SAŠA STARE, Mengeš.

Zahtevajte cenik.

Dopisi

ROGAŠKA SLATINA. Rdeči križ je pod vodstvom tajnika g. dr. Brabca vprizoril na belo nedeljo igrati »Grob neznanega vojaka«. Ta realistična, dramatična tragedija, ki spominja na svetovno vojno, zahteva izvežbane igralce in smo hvalačni gđ. Ahlikovi in gđ. Groharju in Rojini. Vsi so svoje težke vloze brezhibno obvladali ter nam priridili lep literarni večer. S tem nastopom so si vzgojili hvalazne poslušalce in že to nekaj šteje. Ob prihodnji priliki pa upamo, da od naše precej številne inteligence nihče ne bo manikal.

FRAM. Na prav srčen način je slavil tukajšnji trgovec g. Ivan Vodnič v soboto 50-letnico svojega življenja. Čitalniški pevski zbor pod spretim vodstvom g. Šolskega upravitelja mu je priridil podoknico z nekaterimi prav ljubimi pesmimi. Vnšle so se tudi razne čestitke, nakar se je zbrala vsa družba v gostoljubni hiši g. slavljence. Značajnemu in za splošni napredek vnetemu jubilaru želimo še več desetletij v krogu družinice na korist slošnosti doživeti. — Dne 27. t. m. je ob 4. popoldne tukaj divjala dula nevihta. Gosta toča je med strašnim nalivom padala zotovo nad četr ure, tako da je pobelila v zornjem delu kraja vinograde in njive. Škode ni mnogo napravila.

Pri apnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učeniiki na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polstransko ohromelih z »Franz Josefovo« vodo najboljše uspehe pri iztrebljanju črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

KULTURNI PREGLED

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Sreda, 30.: Vdova Rošinka. B. Četrtek, 1. maja: Konec poti. E. Petek, 2.: Vihar. C.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob pol 20.

Sreda, 30.: Zaprtlo. Četrtek, 1. maja: Črne maske. A. Petek, 2.: Zaprtlo.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob pol 21.

Sreda, 30.: Paganini. Gostovanje beogradske opere. Četrtek, 1. maja ob 20.: Adieu Mimi. C.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 5. maja: Netopir. Gostovanje Mariborčanov in gđ. Šuštarjeve.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Sobota, 3. maja ob 20.: Herman Celjski. Gostovanje Mariborčanov. Nedelja, 4. maja ob 16.: Herman Celjski. — Ob 20.: Čarilne Amazonke. Gostovanje Mariborčanov.

Pravna studija o Veroniki Deseniški

Rektorat Univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani je izdal v lični brošuri svetloslovesno predavanje rektorja dr. Metoda Dolence »Kazenska pravda zoper Veroniko Deseniško«. Zupančičeva tragedija in Novačanova drama sta zbudili pri nas izredno zanimanje za celjske grofe. Že prej sta obdelala v dramski obliki slučaj Veronike Deseniške in grofa Friderika Josip Jurčič in Hrvat Tomič. Rektor dr. Dolenc si je zastavil nalogo, da kot pravni zgodovinar razišče kazensko pravdo zoper nesrečno Friderikovo ljubico. Proučil je vse znane sodobne viro in dognal, kako bi morala ta pravda poteči po takratnih pravnih običajih. Tako je nastala razprava, ki spada med najzanimivejše pravnozgodovinske študije v slovensčini.

Učeni pieec je dokazal zmoto celjskega kronista Vinkhna, ki je zapisal, da je bila Veronika Deseniška sojena po nekem edišču zaradi čarovnije in potem oproščena. S temizmi in prepričevalnimi dokazi je ovrženo kazenskopravno postopanje, kakor so ga opisali na osnovi kronike Jurija Vinkhna Jurčič, Tomič in Novačan. Pravilnejše je orisal usode Veronike Deseniške Oton Zupančič. Veronika ni bila obsojena pred sodiščem, marveč je po vsej verjetnosti iz-

vršil sodbo nad njo sam grof Herman. Potemtakem je imel prav Enej Silvij Piccolomini, ki je zapisal, da je postala žrtev nasilja svojega tasta.

Rektor dr. Dolenc je pri tem lepo orisal vzdušje takratnega časa z njegovim vesokoli kolektivističnim duhom in togim formalizmom. V okviru pravnozgodovinske študije je dal tudi zanimiv odlomek kulturne zgodovine. Tako je znatno popravil poete, ki so šli s svojo domišljijo malo predaleč, ne poznavajoč takratnih pravnih običajev. Knjižico toplo priporočamo.

Pianistka Karmela Kosovelova

(Pred petkovim koncertom v Ljubljani.)

Slovenija, ožja domovina nekaterih izvršnih pianistov, ima sama od te panoge reproductivne umetnosti bore malo užitka in koristi. Njen prvak — mojster Anton Trost se zadnje sezone kar nič več ne pojavlja v naših koncertnih dvoranah; tudi Ciril Ličar ne prihaja več k nam. Drugi — predvsem brata Ravnik — so se posvetili izključno ali v pretežni meri pedagoškemu poklicu. Tako je ostalo koncertno polje odprto za mlajše moči (Noč, Lipoveček, Sivice) in za dame, ki pa so lani utrpale s smrtjo ge. Dane Kobler — Goljave težko izgubo. Vendar sta med proforskimi zborom ljubljanske konservatorija še dve, ki se nečeta odreči koncertni dvorani. Ga. Švajgerjeva zaenkrat še čaka, druga, gđ. Kosovelova, pa priredi v petek, 2. maja svoj drugi koncert v Ljubljani. Za svoj tokratni na-

slop je izbrala skladbe Brahmsa, Schumann, Chopina in Liszta.

Od damskega zbora naših pianistov je menda edina, ki se redno vsako leto pojavi pred koncertno publiko v Nemčiji. Tako si je celo odprla pot do pianističnega para v velikem orkestru pod dirigentom Juus-eggerjem. Prilika za kaj takega se v tujni menda težje ponudi kakor doma. Ki je že prvič stopila na domač koncertni oder, ji je kritika priznala izredne vrline v igri, dorašlost tehničnim problemom, notranje poglubljen izraz; skratka: videla je v nji interpretko, ki je popolnoma kos dani nalogi.

Dasi je pedagoški poklic poleg pianističnega študija silno naporno opravilo, vrši pianistka oboje hkrati. Petkov koncert je po vsebini romantičen in prinaša štiri nesporne glasbene veličine: rezko zdravega Brahmsa (Sonata fis - mol), strastno - sanjavega Schumanna (Études Symphoniques), nežnočutnega Chopina (o njem niso zaman dejali, da so njegove skladbe kakor biseri, ki padajo na žamet), in demonično razvneljivega Liszta. Vse skladbe so vsebinsko močne in po prednašanju pomembne. Naša publika, ki sliši romantičen program redko in romantične avtorje posamič, bo v tem koncertu gotovo našla svoje zadoščenje. Koncert se bo oddajal po radiu.

Iz gledališke kronike. Vilnsko judovsko gledališče je zadnje dni ponovno gostovalo v Zagrebu za dramma Osja Dimova in Saloma Alejhena. — Sredi maja namerava

nastopiti v zagrebški drami dvoje beogradske gostov: Zlata Markovac in »Lucerziji« Borziac in Dobrica Mitutinović v »Othelu«. — V pariskem Theater Albert je gostoval z odličnim uspehom beogradskega igralce Kovac v naslovni ulozi »Beneškega trgovca«. Smrt angleškega lavreata. V starosti 86 let je umrl angleški pesnik Robert Bridges. Prvotno je bil zdravnik, pozneje pa se je povsem posvetil književnemu delu. Izdal je dolgo vrsto pesniških zbirk, spisanih v nekakem akademskem slogu, vendar pa brez dvoma globoko poetičnih. Rad je opaval davno zašle čase (n. pr. »Prometejades«, »Ahl na Skyrus«, »Odisejev povratek«, »Bachus« itd.). Bil je vnel zagovornik čistejšega angleškega jezika in obudovalca starih mojstrov. L. 1913. je bil po smrti Alfreda Austina izvoljen za lavreata; bil je šestnajsti nasilec te časti, ki jo je l. 1617. ustanovil kralj Karel I. in jo najprej podelil Beau Jonsonu.

Baljmont prevaja hrvaške narodne pesmi. V pariskem tedniku »Rossija i slavjanstvo« je začel objavljati sloveči ruski pesnik K. Baljmont, ki je lani nastopil tudi v Ljubljani, svoje prevode hrvaških narodnih pesmi. Prevaja iz Andričeve zbirke, ki jo je izdala Matica Hrvatska.

Gostovanje beogradske opere v Dresdenu. Sredi julija bo beogradske operni ansambel gostoval v Dresdenu.

Kongres glasbenikov je napovedan za 1. do 8. junija na Dunaju. Zastopant bodo delegati muzikalnih organizacij vseh pomembnejših narodov.

Domače vesti

* **Odklivanje.** Nj. Vel. kralj je profesor na Karlovi univerzi v Pragi, našega rojaka Matijo Murka odklival z redom sv. Save 2. vrste.

* **Imenovanje univerzitetnih profesorjev.** S kraljevim ukazom so imenovani: dosedanj generalni direktor za rudnike v ministrstvu za šume in rudnike inž. Viktor Gostiša za rednega profesorja na tehnični fakulteti ljubljanske univerze; dosedanj izredni profesor dr. Evgen Kanski za rednega profesorja na medicinski fakulteti ljubljanske univerze; dosedanj docent dr. Viktor Korošec za izrednega profesorja na pravni fakulteti v Ljubljani, profesor mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani dr. Stanko Škerlj pa za docenta na filozofski fakulteti beogradske univerze.

* **Imenovanje.** G. Smersu Rudolfu diplomirani pravnik iz Ljubljane je imenovan za politično upravnega pripravnika pri s. eskij izpostavi na Rabu.

* **Izpremembe v državni službi.** Tajnik finančnega ministrstva Aleksander Lazič je po službeni potrebi imenovan za višjega finančnega tajnika pri dravski finančni direkciji — odsek za carine. V višjo skupino sta pomaknjena dr. Bogomir Dragaš, šef zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani, in dr. Josip Vrtovec upravnik zdravstvenega doma v Mariboru. Dnevničar v Higijenskem zavodu v Ljubljani Ivan Zgonc je imenovan za računsko uradnika istotam v 5. skupini II. kategorije.

* **Vpis v imenik zdravnikov.** Zdravnik v Catežkih toplicah dr. Ivan Matković je bil vpisan v imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino.

* **Uradni list kr. banske uprave dravske banovine** objavlja v 55. številki zakon o konvenciji o vzdrževanju mejnikov in mejnih znakov, sklenjen med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Italijo; zakon o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili ter pravilnik o stroju pokojninskega fonda za osebe direkcije rečne plovnice.

* **Stoletnica rojstva pisatelja Janeza Trdine.** V Mengšu se bo letos 1. junija slovesno odprla spominska plošča pisatelju Janezu Trdinu ob 100 letnici njegovega rojstva. Glavni odbor za odkritje plošče je naprosil dr. Josefa Stembergerja, sedanje- ga lastnika rojstne hiše Janeza Trdine, v kateri je danes tovarna za slamnike in klobuke, da bi dovolil vzidati spominsko ploščo na poslopje tovarne, kar je gospod doktor rade volje dovolil ter šel odboru tudi v tem na roko, da je za proslavo odstopil svoje dvorišne prostore, kjer bo po uradni dolžnosti odprla ploščo narodna veselica. Odbor je založil tudi razglednice s sliko pisatelja ter prosti, naj občinstvo pridno sega po nji, da se bodo lahko krili režijski stroški.

* **Oceanografski inštitut v Splitu.** Pripravljala dela za ustanovitev biološko-oceanografskega inštituta v Splitu, ki ji vodi Jugoslovenska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu in Srbska kraljevska akademija znanosti v Beogradu so pred zaključkom. Dne 1. maja poteče rok matčaja za načrte za ta inštitut, ki jih izdeluje po en arhitekt v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu. Do otvoritve novega inštituta je odbor vzel v našem pritični trakt penzionata »Spit«, kjer bo letošnji jesen norški profesor Hjalmar Broch uredil provizorično postajo. Prof. Broch bo tudi pozneje vodil novi inštitut.

* **Francoska kolonija položaj venci na grob Zrinjskega in Frankopana.** Danes se v Zagrebu sestanejo člani tamkajšnje francoske kolonije, da pod vodstvom francoskega generalnega konzula položijo venci na grob hrvaških narodnih mučnikov Petra Zrinjskega in Krsta Frankopana v zagrebški stolni cerkvi.

NESMRTNI POTEPUH

»Der unsterbliche Lump«

PRIDE! PRIDE!

* **Smrtna kosa.** Umrla je 28. t. m. ob 6. zjutraj v Zverinaku pri Brežicah gospa Mica Derendova v 68. letu starosti. Pokojnica, ki je bila v svoji okolici splošno spoštovana gospodinja ter je vzgojila pet sinov in hčer v narodnem duhu, je mati znanega ljubljanskega trgovca g. Frana Derende. — V Komendi je v 74. letu starosti preminul 28. t. m. g. Mihael Kaba i. Šolški upravitelj v pokopju. Pogreb pokojnika bo 1. maja ob 10. na domače pokopališče. — V Ljubljani je v 79. letu starosti izdihnila gđ. Amalija Regnardova, učiteljica v pokopju. Pokopali jo bodo 1. maja ob 16. od doma žalosti, Ulica Stare pravde 3. — Pri Sv. Boženu pri Središču je preminul g. Franc Vrabl, posestnik, bivši trgovec in poštar. Star je bil 66 let. Pogreb bo danes ob 9. dopoldne. — V Laškem je umrla ga. Cecilija Dvořakova v 66. letu starosti. Pogreb pokojnice bo danes ob 16. na župno pokopališče. — Pokojnikom hlag spomin. žalujoci naše sožalje!

* **Razstava Julliske Kraljine v Beogradu.** V nedeljo dopoldne je bila v umetniškem paviljonu »Cvijete Zuzorić« v Beogradu odprta kulturna razstava Julliske Kraljine, ki bo trajala do 7. maja. Razstavljene so poleg številnih slik in kipov vse jugoslovenske publikacije, ki so izšle na teritoriju Julliske Kraljine, razne zastave in spominski traki kulturnih društev in korporacij. Vse to kakor tudi razstavljene slike in kiparska dela pokazuje visoko kulturno stopnjo tega dela našega naroda, ki je priklonilo Italiji. Za razstavo vlada veliko zanimanje. Slik je razstavljenih 137, kipov pa 9.

* **Fond za pomoč onim, ki so jim bile hiše porušene, izčrpan.** Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje razglasi da je fond za pomoč onim, ki so jim bile

porušene hiše po požaru, povodnji, snežni ali drugih elementarnih nevarnostih, izčrpan. Zaradi tega se ne bo mogla nobena prošnja vpoštevati, naj bo že predložena potom katerekoli oblasti, marveč se bo vrnila pristojni oblasti v nadaljno uradovanje in obvestitve prosilca.

* **Nove lokomotive za Jugoslavijo.** Te dni je prispela iz Nemčije prva partija novih lokomotiv, ki jih naša država dobi na račun reparacij. Doslej je prispelo osem lokomotiv za beograjsko železniško direkcijo in sicer tri za brzovlake, pet pa za toverne vlake. Nove lokomotive imajo kapaciteto 1800 konjskih sil in so vse najnovejše konstrukcije, ki omogoča največjo ekonomijo. Lokomotive za brzovlake lahko prevažajo po ravni sto kilometrov v eni uri.

* **Zadrževanje nevarnega komunista v Jevnici.** Pišejo nam: Pred dnevi na Cetinju ustreli komunista Marko Mašanović se je zadrževal pred svojim pobegom v Crno goro v okolici Jevnice. Mašanović je prispel v Jevnico z avtom in se nastanil v Godčevi gostilni tik kolodvorja. Kasneje se je odpeljal z vlakom do Zaloge, odkoder je zmanikala za njim vsaka sled. Pojavil se je nenadoma šele na ozemlju Zetske banovine. O prebivanju nevarnega komunista v okolici Jevnice se sedaj med kmečkim prebivalstvom mnogo govori.

Novo! Novo!
Betty Balfour
v filmu ljubezni in avantur
RAJ
Ob 4., pol 8. in 9. KINO IDEAL

* **Obledela obleke barva v različnih barvah in plisirana tovarna Jos. Reich.**

* **Tatvina kolesa.** Pišejo nam: Lititski orožnik g. Majcen je opazil te dni na mostu v Litiji neznanega kolesarja in ga legitimiral. Možak se je pričel prav nerodno izgovarjati. Ko ga je orožnik vprašal, kje je dobil kolo, mu je začel kolesar pripovedovati svojo zgodbo. Piše se Čokan Mato in je doma iz Karlovca, v Litijo pa je prišel iz Ljubljane. S kolesom je bil namenjen v svoj rojstni kraj. Iz previdnosti so pridržali osumljenca na lititski orožniški postaji med tem pa so se telefonsko informirali o sumljivcu ljubljansko policijo. V Ljubljani pa so baš med tem iskali tatu, ki je odpeljal kolo Grumu Ivanu s Studenca. Izkazalo se je, da je prav Čokanovo kolo ono, ki ga pogreša Grum. Čokana so aretirali in odvedli v Ljubljano, ker domnevajo, da tiči v njegovi koži tat, ki ima še kaj več drugih grehov na vesti.

Iz Ljubljane

* **Gasilci izročili županu g. dr. Dinku Pucu častno diploma.** Včeraj dopoldne ob 11. se je zglasila pri g. županu na magistratu deputacija ljubljanskih prostovoljnih gasilcev in reševalcev, ki jo je vodil starosta Jugoslovenske gasilske zveze g. Josip Turk. Deputacija je izročila g. županu častno diploma kot znak priznanja za njegove zasluge za gasilski pokret vobče in za vsestransko podporo. G. župan je diplomu prijetno presenečen z veseljem sprejel in se zahvalil g. Turku ter ostali deputaciji s poudarkom, da bo ostal tudi nadalje prijatelj gasilcev in da bo po svojih močeh podpiral njihovo stremeljenja. Deputacija se je razgovarjala z g. županom tudi o pripravi za kongres gasilcev, ki se bo vršil letos v avgustu v Ljubljani.

* **Vpisovanje za otroško igrišče TKD Atene v Tivoliju** se bo vršilo danes 30. t. m. 1. in 2. maja ob 14. do 16. Mesecni prispevek za maj in junij, ko je popoldansko nadzorstvo 15 Din za otroka; za počitniške mesece s celodnevni nadzorstvom 30 Din za otroka, s kosilom mesečno 180 Din. Prijavit se prosimo, čimprej, da uredimo pravočasno kuhinjo po številu prijavljenih.

* **Friderik Chopin** je ljubljence vsega pianistov in skoro si ne moremo predstavljati umetniškega pianističnega programa brez Chopinovih del. Za svoj letošnji klavirski koncert si je izbrala gđ. Karmela Kosovelova Chopinovi baladi op. 23 in 52. Chopinove balade so mojstrsko dovršena dela ter tako popolne in vsebinsko lepe, da jim v vsej klavirski literaturi ni najti enakih. Chopinu je dal pobudo za te nesmrtnost stvaritve njegov veliki rojak pesnik Mickiewicz. Vsaka balada zase je popolno delo, vsem skupaj pa je lastna fantastika in nobela motivov. Prva balada, katero izvaja gđ. Kosovelova na svojem koncertu je silno dramatična pa zelo pristopata za Chopinov baladni ton, druga v f-molu pa je polna strastne lirčnosti. Koncert bo v petek, 2. maja v Filharmonični dvorani. Vstopnice v Matični knjigarni.

* **Iz gledališča.** Drevi bo opera zaprta. Jutri pa se bo pela Kogojeva opera »Črne maske«. V dramu se bo vršila drevi prva letošnja repiza Golarjeve ljudske igre »Vdova Rošlinka«, ki je imela v novi in pozitivni obliki pri nedeljski predstavi izreden uspeh. Člani naše drame gredo s to izvrstno igro na turnejo po vsej državi in so zato Golarjevo komedijo vsestransko opremili in izdelali tako, da ji kritika obeta tudi pred srbsko in hrvaško publiko odločen uspeh. Današnja predstava bo za ab. B.

* **Predavanje o tuberkulozi** priredi Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani v soboto 3. maja ob 20. v dvorani na Miklošičevi cesti. Predavala bosta: g. dr. Debevc Franc: »Tipi (slike in oblike) jetike« ter g. dr. Jamar Tone: »Kako se ubranimo jetike«. Predavanje bo združeno s predvajanjem skiptičnih slik o napravah OUZD ter delavskih zdraviliščih in okrevališčih na Rabu, Klenovniku in Brestovcu. Predavanje se bo vršilo ob priliki prireditve protituberkuloznih dni. Vstopnine ne bo.

* **Tovornice ne spadajo v stanovsko obsežje.** Prejeli smo: Svečarna na Vožar-

skega potu je bila pred par leti otvorena ne da bi bili poprej poprašani o tem vsi sosedni lastniki zemljišč in hiš. Reklo se je, da bo tam začasno, toda tvornica obratuje dalje tudi pod novim lastnikom, da se je pred dnevi govorilo, da misli preložit svečarno k svojemu staremu podjetju. Iz nizkega tvorniškega dimnika se vali v sosesčino smrad, ki postaja neznošen. V nedeljek so kurili še po končancem dnevnem delu in od pol 6. do pol 7. zvečer je prihajal iz tvornice redek a strašno smrdljiv dim, pred katerim morš bežati z vrta in v svojem stanovanju dobro zapreti okna. Pritožbo oblastvo prosimo, naj ukrene nemudoma, kar je treba, ker tvornica ogroža ljudsko zdravje.

* **Društvo »Treznost« v Ljubljani** vabi svoje člane in prijatelje na redni članski sestanek, ki se bo vršil danes v glasbeni dvorani moškega učiteljskega v Ljubljani, pričetek ob 20. Razgovor o treznostnem dnevu in dogodkih v Švici Udeležba članov obvezna. — Odbor.

* **Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani** priredi danes ogled ljubljanskega gradu. Zbrališče pri cerkvi sv. Florijana ob 3. popoldne. Vodi bo mons. Viktor Steška.

* **Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani** vabi na občni zbor, ki bo danes, 30. t. m. ob pol 8. zvečer v restavraciji »Zvezda« z dnevnim redom: izprememba pravil, volitev predsednika in odbora ter revizorjev, določitev članarine in slučajnosti. Člani se vabijo k polnoštevilni udeležbi.

* **Ljubljanski Sokol sporoča**, da se bo vršila odslej telovadba starejših bratov v ponedeljkih in četrkih od pol 7. do pol 8. zvečer v telovadnici I. državne gimnazije. Vhod iz Gajeve ulice.

* **Ljubljanskega Sokola** javna telovadba bo 25. maja na letnem telovadišču v Tivoliju, na kar se bratska ljubljanska in okoliška sokolska društva in sokolstvu naklonjeno javnost že danes opozarja in vlijudno vabi.

* **Sokol Šiška** priredi 3. maja v hotelu Bellevue društveni večer s plesom. Sodelovala bo godba Sokola I.

* **Evangeljska cerkvena občina v Ljubljani** vabi na izredno zanimivo predavanje o cerkvenih in ljudskih razmerah v Palestini, ki se bo vršilo danes zvečer ob 8. v dvorani občine na Gosposvetki cesti šte. 9. Predaval bo misijonski direktor dr. Feliks Lieranz iz Jeruzalema.

* **Razstava risarskih in pismenih izdelkov** vajencev obrtno nadaljevalne šole za umetno in oblačilno obrt na Prulah bo v nedeljo 4. maja ob 8. zjutraj do 4. popoldne (ne pa 11. maja). Na razstavo vabimo vlijudno mojstre, pomočnike in vse občinstvo.

* **Jurjevanje na ljubljanskem gradu** se bo vršilo v nedeljo, 4. maja.

* **Zrtev nepremišljenosti in veseljstva.** Dalmatinski krošjar Peter Majič iz Imotske se je namerajal te dni odpeljati s trebuchom za kruhom v Francijo. Oskrbel si je že potni list in se ustavil v Ljubljani, kjer je zavil iskati prenočišča v neko gostilno v kolodvorski ulici. Tam je našel par brezposelnih delavcev, s katerimi se je kmalu pobratil in pričel z družbo popivati. Vtrli so ga dva dneva po vseh raznih gostilnah, dokler ni Majič prednočnim v gostilni S. popolnoma omagal. Med plavlčevanjem zapitka mu je padla iz rok listnica, na tleh pa je obelzel tudi potni list. Uslužni prijavljeljki so mu vse skupaj hitro spravili v žep nazaj, vendar pa včeraj zjutraj Majič ki se je zbudil z neznanosko težko glavo na prostem nekje na Ledini, ni našel pri sebi potnega lista. Ker je hranil notri tudi pet bankovcev po 1000 Din se je Majič nemalo prestrašil in takoj odhitel na policijo.

Ko je pojasnil svoje doživljaje, so detektivki kmalu izsledili par njegovih tovarišev iz krokarških ur in res našli pri nemu ukraden potni list. O tisočstih seveda ni bilo ne duha ne sluha in je aretiralec odločno zanikal, da bi ukradel tudi kak denar. Na policiji pa mu niso verjeli, zaradi česar so pridržali čedno družbo v zaporu.

* **Nepoboljšljivi rogovilec.** V območju viske stražnice nimajo stražniki menda z nikomur toliko in tolikokrat posla, kakor z 28 letnim Leonom Likariem. Ta je možakar vprizori skoro vsak teden kak škandalček, ki gre deloma na njegov, deloma pa na račun domaćih, ki jim dela večno sramoto in pripravljaja vsak čas drugačne zaloge. Ne pomagajo ne opominj in ne razne kazni, demon alkohol, ki ga ima popolnoma v oblasti, dikтира vsak hip kako novo nerodnost. Likar se je oglasil predvčeršnjim popoldne zopet močno vinlen pri svojih stari materi na Tržaški cesti, ki mu je naročila, naj ji preklopi mal vrtiček za hišo. Leo pa je zahteval, naj mu poprej da jesti, s čemer mu pa stara žena ni hotela postreči, rekoč, naj prej opravi svoje delo. »Nak, delal pa ne bom nikoli!« se je odrezal nadebudni vnuk in se pričel prepričati s svojo staro materjo. Obdelaval jo je z vsemi možgimi psovskami, nakar je odšel v stanovanje in ji iz hudobnosti porcal štiri cvetlice. Napravil ji je s tem nad 200 Din škodo. Pozneje so se lotili hudega pilanca stražniki, ki so ga spravili na bližnjo stražnico, kjer so ga položili do večera na deske, da se je prespal in strelmil.

* **Magnet so mu ukradli.** Lastnik motorne žage Albin Južna, stanujoč na Mestnem trgu 19, je prijavil, da mu je neznan storilec ukradel predvčeršnjim ponoči z motorja, ki ga je pustil tekmoč noč pod nekim kozolcem na Zaloški cesti, več vlakov. Tat pa se ni zadovoljil samo s tem, marveč je ukradel tudi 1600 Din vreden magnet.

Policija je uvela strogo preiskavo, vendar storilec doslej še niso izsledili.

* **Vlomi.** V noči na ponedeljek so vkomili neznani zlikovci v prostore pražarne »Slada« na Cesti na Rožnik št. 19, ter odnesli nad 20 kg pražarne kave v vrednosti: okrog 1200 Din; skušali pa so sneti tudi 5 m dolg gonilni jermen, ki ga pa niso mogli odstraniti s stroja. Odprli so nadalje tudi pisalno mizo in razmetali razne spise, denarja pa niso našli. Vlomi je zjutraj opazil solastnik pražarne Avgust Miklič, ki je o zadevi obvestil policijo. — V župni cerkvi sv. Frančiška v Sp. Šiški je te dni drzen vlomelec odprl tri cerkvene nabiralnice in jih popolnoma izpraznil. Tatvino je opazil župnik pater Pij Žankar, ki je zadevo prijavil policiji. Storilec je tatvino izvršil najbrže v popoldanskih urah, vendar se mu je posrečilo popolnoma neopaženo izginiti. — Branjevska Franja Rome je opazila včeraj zjutraj, da je bilo ponoči vlomljeno v njeno stolično poleg stare cerkve v Sp. Šiški. Nemalo pa se je začudila, ko je našla notri vse v najlepšem redu. Storilec ni namreč odnesel prav ničesar, nasprotno. Ženska je našla tam poleg svojih stvari še 2 kg novega kroja. Priča, ki ga ji je storilec velikodušno naklonil. Policija je uvela preiskavo, vendar izgleda, da bo storilec težko izslediti.

* **Z nožem ga je napadel.** V Lasanovi gostilni na Kerkovem trgu je bilo predvčeršnjim že dop. izredno živahno. V omejenem lokalu so se zbirali povečini delavci, ki so si napravili prost dan, ker so pač preganjali hudega mačka. Med njimi sta bila tudi 30 letni France Č. iz Borovnice ter 37 letni Janez C. Slednji se ga je že okrog 9.30 tako nabral, da se je jel pripraviti z vsemi ostalimi in jim pričel groziti z nožem. Nalvežjo piko je imel na Franceta Č., ki ga je jel nenadoma preganjati po lokalu, nakar ga je sunil z nožem v desno roko ter ga hudo ranil. Na pomoč je moral priti stražnik, ki je hudega moža uкротil le s težavo in ga spravil na policijo. Ranjenec je moral iskati pomoči v bolnici, kjer so mu rano obvezali in mu dali injekcijo proti morebitnemu zastrupljenju krvi. Nasilni Janez, ki je uslužben v Štepanji vasi, bo moral dati za svoje dejanje odgovor na sodišču.

NESMRTNI POTEPUH

»Der unsterbliche Lump«

PRIDE! PRIDE!

* **Odpejan pes.** Mesar Fran Lovše na Tržaški cesti 47 je imel mladega psa bernardina, starega okrog 3 mesece. Psa pa je opazil predvčeršnjim neznan človek in ga z dvorišča neznanokam odpejal. Ukradeni pes je beloriave barve.

Iz Maribora

* **Iz gledališča.** V četrtek, 1. maja se ponovi izredno zabavna moderna opereta »Adieu Mimie« za ab. C. — V nedeljo, 4. maja pa bo priredil kvartet ljubljanske »Glasbene Matice«, najboljši slovenski vokalni kvartet, koncert v gledališču ob 20. Spored je izbran in zanimiv.

* **Obeltnica smrti Petra Zrinjskega in Krsta Frankopana.** Ob priliki obeltnice mučeniške smrti bana Petra Zrinjskega in kneza Krsta Frankopana se bo danes ob 8. služila v mariborski stolnici slavoslovna maša zadušnica, h kateri se vabijo vsa narodna društva, kakor tudi vse narodno-kulturne ustanove.

* **Poučji izlet v Hrašnik in Trbovlje** priredi 10. maja mariborska podružnica Udruženja železniških uradnikov. Izletniki si bodo v Hrašniku ogledali steklarino in premozovnik, v Trbovljah pa tudi rudniške naprave in separacije pri rudniškem kolodvoru.

* **Novo sokolsko društvo ob mariborski meji.** V nedeljo popoldne se je v St. Iliu v Slovenskih gorah vršil ustanovni občni zbor sokolskega društva. Vabilu brata Šiliga se je odzvalo nad 60 oseb, kot zastopnik vlade pa je prisostvoval ustanovnemu občnemu zboru vladni svetnik dr. Ipač, ki je v svojem govoru poudarjal važnost Sokola kraljevine Jugoslavije, ki uživa najvišjo zaščito. Zborovalci so na njegov poziv zaklicali živo kralju. Na predlog dr. Bačarija je bila vladi poslana vdanostna brzojavka. Župni starosta br. dr. Kovčič je orisal pomen sokolske organizacije in njene naloze ter dolžnosti. Prišlo se je takoj nad 50 članov. Telovadba se bo vršila v dvorani brata Dimnika pri kolodvoru. Pozdravljamo novo sokolsko društvo, ki naj širi državno in nacionalno idejo ob naši severni meji v starodavni šentiljski trdnjavi.

* **Dela pri gradbi kopališča na Felberjevem otoku** so tekom zadnjega časa tako napredovala, da je z gotovostjo računati, da bodo koncem maja, končana. Na zadnji občinski seji je bil izvoljen kopališki odbor, ki bo določil cene za pristop na otok in za kopanje ter uredil tudi vse drugo, kar je potrebno za odprtitev kopališča, ki bo v začetku junija.

* **Brezplačno pregledovanje zlatnine in srebrnine.** V nedeljo 4. maja od 10. do 11. dopoldne bo pregledovala kontrolna komisija urarske zadruge brezplačno pristnost draguljev, zlatnine in srebrnine pri mestnemu magistratu soba št. 5. Kdor se hoče prepričati o pristnosti svojih draguljev, zlatnine in srebrnine, naj se pravočasno oglasi v navedeni sobi.

* **Poižkušen samomor.** Prostovoljno se je hotela preseliti iz sveta včeraj zjutraj 24 letna M. Š. iz Gornje Radvanje. Razočarana v srčnih zadevah je v obupu izpila precejšnjo količino solne kisline. Reševalni oddelek ji je nudil prvo pomoč ter jo nato odpeljal v bolnico.

* **Že dva meseca pogrešan.** Bivši pek v Smetanovi ulici, Josip Glogovšek, je že pred dvema mesecema zapustil svojo zakonsko ženo tik pred porodom s 5 nepreiskanimi otroci v največji bedi. Vsa poizvedovanja po njem so ostala brezuspešna, izginit je brez sledu. Kdor kaj ve o njem, naj prijavi njegovo sedanje bivališče

socijalno-političnemu uradu mariborskega mestnega magistrata, Rotovski trg št. 9.

* **Modras na izletniški poti.** V nedeljo zjutraj je šla izletniška družba (ga. Skofič, Volčič, Rus, Götzl in Novak) iz Fale po znani poti pri Sv. Duhu. Pod Karmičnikom je na poti pred seboj zagledala lepo reje-nezno modraso, ki se je zadovoljno solnčil in — ko je družbo opazil — smuknil v gozd. Vendar so mu sledili — in dasi je hudo pihal in se postavil v bran — ga ubili s kamenim in palicami. Dolg je tri četrta metra. Modrasa so pri nas že bolj redki. Pojav v aprilu je izredno zgoden. Izletnikom je treba priporočiti pozornost.

* **Nesreča ne počiva.** Včeraj okoli pol 10. dopoldne je v Gosposki ulici 28., sedemletna Nada Darsi padla tako nesrečno po stopnicah, da si je pretresla možgane. — Popoldne okoli 4. pa je 24 letnemu železniškemu delavcu Josipu Krčiču, zaposlenemu v železniški delavnici, šlo kolo vagoza čez stopalo desne noge in mu po popolnoma zmečkalo. Rešilni oddelek je oba ponesrečenca prepeljal v bolnico.

DARMOL

čokolada za odpiranje

* **Kdo je utopljenec?** Glede utopljenca, ki so ga kakor smo poročali včeraj, potegnili pri Ptuj iz Drave in za katerega so splošno domnevali, da gre za trgovskega potnika Rajerja, poročalo sedaj, da je bil utopljenec oblečen bolj kmečko in da gre najbrže za neznanca, ki je pred dnevi v Rušah skočil v Dravo. Nadaljne poizvedbe bodo zagotvetni primer nedvomno razjasnile.

Iz Celja

* **Celjsko gledališko občinstvo opozarjamo na dvodnevno gostovanje Mariborčanov** v mestnem gledališču. V soboto 3. maja ob 20. bo predstava dr. Novčanova »Hermana Celjskega« za okoličane, isti dan zvečer ob 20. pa bodo uprizorili opereto »Čarličine Amaconke« za abnoma. Vstopnice se dobe v predprodaži v knjigarni Gorčičar & Leskovšek.

* **Za letovanje sokolskega naraščaja** in dece v Martinšči ju javlja Sokolsko društvo v Celju, da je pripravljeno sprejeti od zunanjih društev posameznike in svojo skupino. Treba pa je točno držati objavljene podatkov. Ponovno opozarjamo, da bo letovanje od 1. do 30. julija samo za večji naraščaj (srednješolce), od 1. do 30. avgusta pa se sprejme tudi moška in ženska deca ter ženski naraščaj. Celomesečna oskrbovalnina znaša 900 Din ter mora biti plačana do 31. maja gornjemu Sokolskemu društvu. Kdor želi natančnejših podatkov, se lahko obrne po navodila na Sokolsko društvo v Celju. Ker je zanimanje za letovanje veliko, se točno držite termina.

* **Smrtna kosa.** V Celju je umrl v Gosposki ulici 24., 74 letni mizarski mojster in hišni posestnik Viktor Nasko, v celjski javni bolnici pa je preminul 27 letni posestnik Rudolf Ropan iz Trnovelji pri Celju.

* **Nesreča.** Pri tesanju lesa se je pred dnevi usekal s sekiro v koleno desno nogo 23-letni hlapec Josip Grojzdek, uslužbenec posestnika Jakoba Kristana iz Srednje vasi, občina Senčur pri Kranju. Pomoč je poslal v celjski javni bolnici. Istotia je bil v nedeljo pripeljan 7-letni posetnikov sin Rudolf Trtnik s Homca, občina Nova cerkev pri Celju. Starejši brat ga je v nedeljo zjutraj po nesreči zadel z gnojnim vilami v vrat in mu prizadel več ran, ki pa k sreči niso težke in nevarne. V soboto je padla pred domačo hišo na pragu 5-letna Anica Kosova v Čretu pri Teharjih tako nesrečno, da si je močno poškodovala levo koleno. V Sp. Rečici nad Laškem je v soboto skočil 21-letni brezposelní rudar Jernej Pirč čez neko vrtno ograjo ter se je z levo roko nasadil na kol. Oba so prenežljali v celjsko bolnico.

* **Vlom v barako.** V eni izmed preteklih noči je vlomil neznan storilec v delavsko barako pri novi stavbi stanovanjske vile, ki jo gradi poštni uradnik Delameya na Hribu sv. Jožefa, in odnesel nekaterim delavcem razno orodje in nekaj obleke.

* **Okradena delavka.** V preteklih par dneh je neznan tat izmaknil tovarniški delavki Antoniji Žitnikovi, stanujoči na Lavi 31 pri Celju par rumenih čevljev, par novzavic peplenate barve in dobro ohranjeno rdečo barvano bluzo. Za tatom ni sledu.

Iz Trbovelj

* **Cepljenje proti kozam** bo za otroke iz Trbovelj II. Gabskega, Ojstrega, Knezdola in bližnjih iz Lok dne 1. maja ob 3. popoldne na osnovni šoli v Trbovljah 2.; pregled in naknadno cepljenje zamudnikov bo 8. maja ob istem času in na istem kraju. Za otroke od Sv. Katarine in Sv. Marka bo cepljenje 2. maja ob 2. uri popoldne v šoli pri Sv. Katarini. Pregled 9. maja na istem kraju in ob istem času. Za otroke iz Lok, Vod in Retja bo 3. maja ob 4. popoldne na osnovni šoli na Vodah. Pregled bo ravno tam in ob istem času 10. maja. Cepljenje bodo vsi v letu 1929, rojeni otroci, kakor tudi oni starejši, ki lani iz katerekoli vzroka niso bili cepljeni.

* **Prh. Zeh.** ko se je sestavljali občinski proračun, smo opozorili občinske možje, naj pri sestavi proračuna mislijo tudi na to, kako odpomoci neznosni prašni nadlogi. Kaj pomagajo vse druge resnično potrebne higijenske naprave, za katere smo občinskim možem hvalčili, ko pa se naravnost dušimo v prahu. V tem oziru nekaj ukreniti je momentano ena najnujnejših zadev, ki jih mora rešiti naša občina. Sedanjí škropilni voz na noben način ne odgovarja potrebni. Ako bi bilo zadosti vode v vodovodu, bi bilo najbolje škropiti iz hidrantov: ker pa vode komaj zadostuje za pitje in kuho, bo treba najti drugo rešitev. Stvar pa je nujna.

Iz Ptujja

* **»Netopir« na ptujskem odtu.** Ta krasna Straussova opereta se vprizori v ponedeljek 5. maja, ker maribors

Iz Kranja

— **Gostilniško gibanje.** S 1. majem bomo imeli v našem mestu pravico »presejanje gostilničarjev«. Hotel »Jelen« preživljuje v našem Janko Blagaj, dosednji najemnik hotela »Stara postaja«. Gostilni »Pri Peterčiku«, kjer točijo znano dobro pivo, prevzame ga. Medja, dosedanja najemnica hotela »Jelen«, hotel »Stara postaja« prevzame g. Muzulini, plačilni natak hotela Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru. Najemnica gđe. Korbarjeva je opustila Bečnikovo klet in odšla v Split, kjer prevzame gostilno.

— **V Francijo bi radi šli.** Predvčerajšnjim se je mudil v Kranju zastopnik, ki sprejema delavce za Francijo. Javilo se je 28 fantov, večinoma iz okoljskih občin. Zastopnik ni sprejel nobenega, ker je prišel do prepričanja, da fantom iz kranjskega sreza še ni sile, da bi morali služiti kruh v inozemstvu.

— **Preprečena smrtna nesreča.** Pretekli ponedeljek so doživeli v tvornici »Jugoslovske« nemalo vznemirjenje. Graverja Antona Kocmurja so v poslednjih dneh našli od plina oamljenega pri peči za taženje jekla. Kocmur je imel službo pri tej peči in je bil sam v kurilnici. Ker ga ni bilo dalje časa na spregled, se je zdelo to čudno tovarišu Jožetu Gogali, ki ga je v kurilnici našel nezvestnega. Telefonično so poklicali dr. Bežeka, ki je bil takoj na licu mesta. Zdravnik je izjavil, da bi čez pet minut bila vsaka pomoč že prepozna. Z rešilnim avtomobilom so Kocmurja prepeljali na njegov dom, kjer se je zavedel šele po treh urah iz popolne nezvesti. Sedaj je že izven vsake nevarnosti.

Iz Litije

— **Lep poset na Sv. Gori.** ki ga je bila deležna tudi v nedeljo ta ljubka zasavska točka, dokazuje njeno priljubljenost v izletniških krogih. Posetilo jo je okrog 80 planinarjev iz Litije, ostalega Zasavja, mnogo pa jih je bilo tudi iz Ljubljane. Zaradi točne evidence bi bilo umestno, da se vsi izletniki redno vpisujejo v spominsko knjigo SPD.

— **Zagorski planinarji** bodo pohiteli dne 1. maja na Sv. Planino in vabijo planinske tovariše iz Litije, naj se pridružijo izletu. Koča je zelo dobro oskrbovana, odkar jo vodi zagorska domačinka ga. Zavraskova.

— **Odpovedano gostovanje.** Za zadnjo nedeljo so napovedali zagorski igralci, ki so nastupali v režiji zdravnik in pisatelj dr. Slavka Gruma »Stilmondski župan«. Gostovanje v »Smartnem pri Litiji«. Zaradi zadržkov — istočasno je bil napovedan občini zbor SPD, so gostovanje preložili na poznejši čas. V »Smartnem« pa so le vzporedno v nedeljo »Stilmondski župan« diletantje katoliškega društva. Nepoučena publika pa je mislila, da sodelujejo zagorski igralci.

— **Ustavitel električnega toka.** Prejeli smo: Odkar je litijska predilnica delno ukinita obratovanje, je ustavila tudi električni tok v nekateri poslopja novih predilniških stavb. Stanovaleci stavb, ki so vsi zaposleni v predilniškem podjetju, žele, da bi predilniška uprava zopet priključila hiše na električno omrežje, kakor je bilo to do nedavnega.

Iz Konjic

— **Odlaganje.** Uradnik na tukajšnjem sodišču g. Slavko Slemenik je bil odklovan s srebrno kolajno za državljanskega služnika. Izročil mu jo je starešina okrajnega sodišča g. Mihelič ob navzočnosti vsega uradništva in sodnikov. Zaslužnemu odklovanu častitamo.

— **Imenovanje.** Za ječarja pri tukajšnjem okrajnem sodišču je imenovan gospod Zmover, bivši orožniški podnadrednik v Konjicah.

— **Lovski blagor.** Konjski nimrodi gospodje Wagner, dr. Goričar in Pollandt so imeli na Jurjevo nedeljo izredno lovsko srečo. Ustrelili so v lovišču na Skomarju vesak po enega velikega divjega petelina.

— **Trg v temi.** Zaradi nevihte je bil poškodovan falski elektrovid in je bil zaradi tega trg celo noč brez razsvetljave.

Iz Ljutomer

— **Iz občinske seje.** Na redni seji 25. t. m. je mestni občinski odbor sklenil, naj postane Ljutomer zopet samostojna zdravstvena občina s lastnim zdravstvenim osebjem (zdravnik, sestra pomočnica in babica). Oblepševalnemu društvu se nakloni podpora 2000 Din. Pročinja Ivana Antolija, naj občina prispeva za zgradbo zidu ob visoki dvigalnici »Francije«, se odkloni, ker bi se s tem ustvaril škodljiv preudarek. Jarek pred novim Gasilskim domom se začasno pokrije, dokler ne zgradi železnica novega preotrebneza propusta. Pročinja klenarja Matije Muleca, da se mu dovoli za cerkvijo zaradi pritlične stanovanjske hiše, se odkloni, ker načrt ne odgovarja zahtevam in bo regulacijski načrt tam gotovo predvidel nekatere izpremembe. Dalje se je sklenilo opustiti nameravani občinski vnoterji in prodati vino na do sedaj občinski način. V kratki temi se je obravnavala neka oseba zadeva.

— **Govorice o letalski negodi.** ki so krojile v velikem tednu po naši okolici, so se izkazale kot neresnične. Nekdo je omenjeno, že na prvi pogled neresnično vest navzele neki ženski, ki je iskala v Ljutomeru zdravniške pomoči. Ta je senzacionalno novico razširila po vsem mestu.

Vremensko poročilo

meteorološkega zavoda v Ljubljani
(Število za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblazinost 1—10, 7. padavine v mm)

Ljubljana: 7. 747,5. 12. 90. — 10. —
Maribor: 7. 748,4. 13. 88. SW. 10. —
Zagreb: 7. 748,0. 14. 85. NE. 2. —
Beograd: 7. 751,3. 14. 75. ESE. 14. —
Sarajevo: 7. 747,5. 19. 45. SSW. 6. —
Skopje: 7. 756,9. 14. 90. E. 10. —
Split: 7. 748,4. 18. 75. SE. 18. —

Solnce vzhaja ob 4.52, zahaja ob 19.3. luna vzhaja ob 5.21, zahaja ob 21.42. — Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 15,8, najnižja 11. — Najnižja temperatura v Mariboru 12, v Zagrebu 12, v Beogradu 11, v Sarajevu 13, Skopje 10, v Splitu 17.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Kritično, pretežno slabo vreme, morda celo z nevihtami.

Iz Gor. Radgone

— **Avtomobilska nesreča.** Kakor splošno znano, vlada v našem obmejnem trgu živahen promet. Po ulicah opazi vsak čas moderna vozila tujcev, posebno pa v zadnjem času, ko je letošnja sezona v zdravilišču Slatina Radenci že tako rekoč predurila. Tudi domačini so si pridno začeli nabavljati motorna vozila moderna nova, pa tudi starejšega tipa. Manjši se rabljani avtomobil si je minulo soboto nabavil trafikant in posestnik g. Matej Mir ter napravil v nedeljo poskušno vožnjo. Izpred gostilne g. Martina Ritonja sta se z njim odpravila tudi kavarar g. Janko Čirič ter g. Krmek iz Polje okrog pol 13. ure po Gornjem grisu proti občinskemu transformatorju, kjer preide ulična cesta v ostrom ovinku na glavno cesto Gor. Radgonu-Slatini Radenci. Sofiral je lastnik sam ter

na tem mestu zavozil v precej strmo padino, obrabčeno z grmovjem na spodnji strani ceste. Sofer in sopotnika so ostali neškodovani, avtomobil pa je bil na prednjem delu nekoliko poškodovan. Več o nesreči se je takoj raznesla ter se je na mestu nesreče zbralo precej ljudi, ki so spravili avtomobil iz strmine in grmovja zopet na cesto. Poškodbe avtomobila je popravil mimoidoči sofer H. v toliko, da je lahko istega odpeljal lastnik v avto-garazo.

Iz Murske Sobote

— **Oddaja semena.** Sresko načelstvo razglašajo: Kmetovalci lahko dobijo pri prodajalni kmetijske podružnice v Murski Soboti seme pernaveškega lanu po znižani ceni. Istotam lahko dobijo seme solnčnice brezplačno proti obvezi, da ga pozneje vrnejo.

GOSPODARSTVO

Naš izvoz v prvem četrtletju

Generalna direkcija carin je objavila podatke o našem izvozu v marec, tako da nam je mogoče pregledati razvoj našega izvoza v prvem četrtletju tek. leta. V marcu smo izvozili vsega 411.825 ton (lani 336.729 ton) v vrednosti 599,0 milijona Din nasproti 499,4 milijona Din v marcu pre. leta. Naš izvoz se je torej v marec po količini povečal za 75.100 ton, po vrednosti pa za skoro 100 milijonov Din.

Glavni predmeti našega izvoza v marec so bili: pšenica (28,0 milijona Din), koruza (71,7), fižol (3,0), opij (6,0), konoplja (11,0), živi konji (7,7), goveda (23,1), svinje (18,2), perutnina (12,1), sveže meso (11,1), jaja (8,8), sirove kože (5,4), gradbeni les (118,3), drva (2,9), hrastovi pragovi (14,5), bukovni pragovi (2,4), izdelki od lesa (11,1), ekstrakti za strojenje (5,4), kalcejev cijanida (3,0), cement (16,2), svinec (5,3), baker (44,3), izkopsnine (16,7).

Napram izvozu v marcu pre. leta se je znatno dvignil izvoz koruze (od 1,6 na 7,7 milijona Din) in izvoz jaja (od 31,7 na 83,8), nadalje izvoz konoplje, perutnine in deloma lesa, nezadovolj pa je izvoz goveje živine (od 30,5 na 23,1) in izvoz konj ter umetnih gnojil.

V prvem četrtletju tek. leta se je naš izvoz gibal naslednje:

	ton	milij. Din
januar	422.180	616,2
februar	341.280	480,8
marec	411.825	599,0

I. četrtletje 1930	1.175.285	1.696,0
I. " 1929	882.395	1.310,2
I. " 1928	969.970	1.372,5

Naš izvoz je bil v prvem četrtletju tek. leta sicer manjši nego v znanem četrtletju pre. leta (zlasti les) je bil letoš. februarju; vendar pa opazoma nasproti izvozu v prvem četrtletju pre. leta: povečanje za 335,8 milijona Din in nasproti izvozu v prvem četrtletju l. 1928, povečanje za 323,5 milijona Din. Tudi po količini se je naš izvoz nasproti lanskemu letu precej povečal. Pri tem pa moramo seveda upoštevati, da so lani v prvih mesecih vladale precejšnje ovire za izvoz zaradi ostre zime in prometnih težkoč.

Zito

Čeprav smo že lani izvozili skoro večino presežkov v pšenici, se je izvoz tudi v prvem letošnjem četrtletju nadaljeval ter smo izvozili 6053 vagonov pšenice v vrednosti 123,8 milijona Din, dočim smo v prvem četrtletju preteklega leta izvozili le 580 vagonov pšenice v vrednosti 14,9 mil. Din. Izvoz koruze sicer izdaleko ni bil tako velik, kakor bi bilo pričakovati glede na ogromno lansko letino, vendar smo izvozili v tem četrtletju 14.200 vagonov koruze v vrednosti 164 milijonov Din nasproti 137 vagonom odnosno 3,7 milijona Din v prvem četrtletju preteklega leta. Izvoz pšenice moke zaradi znanih težkoč ni bil velik in je znašal le 200 vagonov v vrednosti 7 milijonov Din.

Sadje

Izvoz sadja je glede na končno izvozno sezono popustil in je donesel le nekaj nad 2 milijona Din. Tudi izvoz suhih češpi je bil zelo slab ter je dosegel le 1,3 milijona Din nasproti 10 milijonov v prvem četrtletju preteklega leta in 31,4 milijona Din v istem razdobju l. 1928. Vina smo navzile izvozem premijam izvozili le 13.800 hl v vrednosti 8 milijonov Din nasproti 16.520 hl odnosno 6,7 milijona Din. Izvoz opija je dosegel 17,5 milijona Din (lani 18,1), izvoz konoplje pa 25,4 milijona Din (lani 13,5).

Živina

Izvoz živine kaže letos nazadovanje, zlasti pri konjih. V prvem četrtletju l. 1928, smo izvozili še 12.743 konj, lani 9543 letos v prvem tromesečju pa le še 8176 komadov v vrednosti 10,9 milijona Din nasproti 23,0 odnosno 30,2 milijona Din v odgovarjajočih razdobjih predhodnih dveh let. Tudi izvoz govedj je nazadovao od 34.406 na 28.307 komadov odnosno od 85,4 na 73,6 milijona Din. Izvoz svinj, ki je v prvem četrtletju preteklega leta padel od 78.026 na 41.667 komadov odnosno od 111 na 63 milijonov Din se je letos zopet nekoliko dvignil na 53.856 komadov v vrednosti 68 milijonov Din. Razvesljivo je povečanje izvoza perutnine od 8,2 na 24,5 milijona Din, zlasti pa povečanje izvoza jaja, ki je dosegel od leta do leta nazadovao. Jaja smo izvozili v prvem četrtletju tekočega leta za 145,2 milijona Din, nasproti 57,8 odnosno 129,6 milijona Din v odgovarjajočem razdobju preteklih dveh let (samo v marcu je bil naš izvoz jaja večji kakor v vsem prvem četrtletju minulega leta). Izvoz sirovih kož se po ukinitju izvoznih prepovedi ni povečal, nasprotno je se nazadovao; v prvem četrtletju smo izvozili za 24,5 milijona Din sirovih kož (od tega za 8,8 milijona Din kož od divjadi) nasproti 45 milijonov v istem razdobju preteklega leta. Izvoz mesa pa je nekoliko popustil od 61,3 na 53,1 milijona Din.

Les

Navzile znanim težkočam na lesnem trgu se je naš izvoz gradbenega lesa v prvem četrtletju znatno dvignil. To si moremo razlagati le na ta način, da je bil naš izvoz lesa lani v prvih mesecih zaradi prometnih težkoč neobičajno slab in je mnogo za izvoz sicer pripravljenega lesa čakalo na odpremo. Letos smo v prvih treh mesecih izvozili 324.850 ton gradbenega lesa (lani 282 tisoč 340 ton, predlanskim 347.310 ton) v vrednosti 553,8 milijona Din (lani 247,6 milijona Din, predlanskim 260,7 milijona Din). Hrastovih pragov smo izvozili za 30,6 milijona Din, drv pa le 67.390 ton (lani 123.230 ton) v vrednosti 13,5 milijona Din (lani 27,7 milijona Din). Pojavno pa se je povečal izvoz izdelkov od lesa, in sicer od 16,5, odnosno 22,3 milijona Din v prvem četrtletju 1928 in 1929 na 24,1 milijona Din.

Industrijski izdelki

Izvoz cementa se je v prvih treh mesecih tek. leta ponovno povečal na 48,1 milijona Din nasproti 35,8, odnosno 23,1 milijona Din v istem razdobju predhodnih dveh let. Izvoz bakra je dosegel 136,6 milijona Din nasproti 106,9, odnosno 79,2 milijona Din; izvoz svinca pa 12,8 milijona Din nasproti 10,7 in 10,5 milijona Din. Izvoz kalcejevega karbida in cijanida pa je padel od 41,5 na 19,4 milijona Din.

— **Plačevanje banovinske določe na uslužbenih davek.** Sprito številnih vprašanj, kako naj se plačuje 40% banovinska določa na uslužbenih davek, kadar se plačuje v davčnih znakih, opozarja Zbornica za TOL, da je plačati banovinske davek tudi občinske določe na uslužbenih davek v vsakem primeru, v gotovini pri pristojni davčni upravi, torej tudi v primeru, da se državni davek plačuje v davčnih znakih. Pri uslužbenem davku se pobirajo samoupravne določe samo na one redne prejemke, ki presegajo 4000 Din mesečno ali 900 Din tedensko, dočim se samoupravne določe na uslužbenih davek od dohodkov, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj in ki niso določeni s stalno letno, mesečno, tedensko ali dnevnim vsoto (tantieme, nagrade, provizije itd.) nalagajo na vsako vsoto, ne glede na višino prejemka.

— **Pritožbe knjige na železnih postajah.** Po odredbi generalne direkcije železnice morajo imeti vsi postaje z večjim prometom več pritožnih knjig na razpolago. Stranke je treba opozoriti na morebitne neumešnosti pritožb, vendar se jim mora na zahtevo izročiti knjiga, brez prerokanja. Pritožnik mora vpisati vsjo točno navedbo, pritožba pa se mora predložiti oblačni direkciji najkasneje prihodnji dan.

— **Občji zbori.** Delniška tiskarna d. d. v Ljubljani 21. maja; Rude in kovine d. d. v Ljubljani 15. maja; Sentianški premosovnik And. Jakl d. d. v Krnelju 10. maja; Tovarna klobukov »Šešir« d. d. v Skofiji Loki 14. maja; Kmetarska posojilnica Ljubljanske okolice v Ljubljani 15. maja. — **Konkurz** je razglašen o imovini Senka Petra, krmnarja v Ljubljani (prvi zbor upnikov pri delnem sodišču v Ljubljani 16. maja, oglasitveni rok do 16. junija, ugotovitveni rok 27. junija) ter o imovini Vurnika Franceta, izdelovalca pletilnih izdelkov v Radovljici (prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Radovljici 16. maja, oglasitveni rok do 24. maja, ugotovitveni rok 25. junija). Odpravljen je konkurz o imovini Traun Anice v Ljubljani, ker ni kritja za stroške postopanja.

— **Nazadovanje svetovnih cen** se tudi v marcu ni ustavilo. V Angliji je indeks cen v trgovini na debelo v marcu popustil na 119 nasproti 121 v februarju (138 v marcu pre. leta); v Franciji na 113 nasproti 115,5 v februarju (132 v marcu pre. leta), v Italiji na 108 nasproti 111 (odnosno 125), v Švici na 131 nasproti 138 (odnosno 142) in v Zedinjenih državah na 91 nasproti 91 (odnosno 97,5). Edino v Nemčiji se je indeks cen v marcu dvignil od 126 na 127 nasproti 138 v marcu pre. leta. Vsi ti indeksi razen indeksa Zedinjenih držav bazirajo na povprečni višini cen v letih 1913., odnosno 1913./14. (enako 100) in nam torej kažejo, da se splošni nivo cen v trgovini na debelo vedno bolj približuje prvotnemu stanju. Za razvoj gospodarstva pomeni to nazadovanje cen težko oviro, saj je iz zgodovine konjunkturalnega razvoja znano, da je bilo nazadovanje cen vedno v zvezi z gospodarsko krizo ali obratno. V Jugoslaviji je indeks cen na debelo v marcu nazadovao na 91,1 (l. 1926. = 100) nasproti 92,1 v februarju in 106,6 v marcu pre. leta.

— **Cene piva.** Uduroženje gostilničarjev v Velikem Bečkereku je na podlagi sprejetih informacij ugotovilo naslednje cene piva v posameznih mestih naše države (za hektoliter z vsehletimi trošarinami): Vel. Bečker 510 Din, Niš 540 Din, Novi Sad 580, 620 in 640 Din, Skopje 590 Din, Beograd 600 Din, Sombor 600 Din, Sarajevo 610 Din, Maribor 620 Din, Osijek 640 Din, Ljubljana 650, 700 Din, Subotica 680 Din, Zagreb 728 Din, Split 765 Din. Kakor je iz gomih podatkov razvidno, je pivo v Srbiji in Voivodini naenemne, drugače pa obstajalo velike razlike, ki pa niso samo posledica različnih trošarinskih obremenitev, odnosno različnih prevoznih stroškov.

BORZE

29. aprila.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji; nekaj več potrebe je bilo v devizah Praga in Curih. Tečaj deviz so ostali skoro nespremenjeni. Deviza Dunaj se je nekoliko obrnila od 7,97 na 7,926.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je danes vojna škoda trevala nespremenjeno za aranžma po 421 in za maj po 422. Investicijsko je bilo zaključeno po 87,25, agrarna po 54,25, 7% Blairovo posojilo po 85,50. Med bančnimi vrednotami je prišlo do prometa le v Unionbanki po 196, med industrijskimi delnicami pa so bili zaključili v Gutmannu po 173—175 in v Dubrovački po 445.

Devise in valute

Ljubljana, Amsterdam 22.755, Berlin 13.4975, Bruselj 7.8937, Budimpešta 9.885,

Dober in lep

je profil Continental pnevmatike. Velika sigurnost proti sporsavanju in elegantni izgled sta tu dobro združena.

Curih 1094,4 — 1097,4 (1095,9), Dunaj 795,76 — 798,76 (797,26), London 274,44 — 275,24 (274,84), Newyork 56,32 — 56,52 (56,42), Praga 221,79, Praga 167,06 — 167,87 (167,46), Trst 296,22.

Zagreb, Amsterdam 22.7550, Dunaj 795,76 do 798,76, Berlin 13.4825 — 13.5125, Bruselj 789,37, Budimpešta 988,50, Bukarešta 34 bl., Milan 295,15 — 297,15, London 274,44 — 275,24, Newyork kabel 56,43 do 56,63, ček 56,32 — 56,52, Pariz 220,79 do 222,79, Praga 167,06 — 167,86, Sofija 41,50 bl., Curih 1094,4 — 1097,4, Solun 74,50 bl.

Curih, Zagreb 9.1275, Pariz 20.2350, London 25,08, Newyork 515,75, Bruselj 72,0250, Milan 27,0650, Madrid 64, Amsterdam 207,65, Berlin 123,15, Dunaj 72,75, Sofija 3,74 Praga 15,28, Varšava 57,85 Budimpešta 90,20, Bukarešta 3,0650.

Elektri.

Ljubljana, 8% Blair 97,50 bl., 7% Blair 86,50 bl., Celjska 160 den., Lj. kred. 120, den., Prastidona 905 den., Kreditni zavod 165 den., Vevče 132 den., Ruše 260 — 270, Kranjska industrijska 312 den.

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 421—422, za maj 521,50—422, za dec. 425—426,50, investicijsko 87—87,50, agrarna 54—54,50, 8% Blair 96,25—97,25, 7% Blair 85,50—85,75; bančne vrednote: Prastidona 900—910, Union 196—197, Jugo 81—82, Narodna 8600—8760, Srpska 178—182, Zemaljska 145—150; industrijske vrednote: Nar šumska 21—40, Gutmann 170—175, Slavonija 200 den., Slavonski 70 den., Sečerača 370—380, Brod vazon 110 den., Vevče 125 den., Isis 28—40, Dubrovačka 445—447,50, Trbovlje 480—485.

Beograd, Vojna škoda 426,25—426,75, zaklj., za maj 428,50—428,75 zaklj., investicijsko 86,50—87,25 zaklj., Narodna 8665—8750.

Blagovna tržišča

Les

— **Ljubljanska borza** (29. t. m.) Tendence za les mlačna. Zaključen je bil 1 vagon neobrobjenih bukovih plohov. Popravljanje je za bukovke parjene frize (L. 27 mm, 6, 7, 8 cm širine), za 3000 kub. m jelovih desk (deb. 18, 24, 28, 33, 34, 38, 43, 48 in 50 mm, vse 4 m dolž.), za parjeno paralelno bukovino (za Trilogis, debelina 50 — 100 mm, dolž. 2 m), nadalje za večjo množino hrastovih podnic, za hrastove drogeve (8—15 m dolž., 20 cm srednj. premera), za deske (smreka — jelka, III., paralelne, 4 m dolž., od 17 cm šir. navzgor), za večjo množino tramov (tilerji, vose Trst) in za kratice (smreka — jelka, 1—3,50 m dolž., 14, 18 in 24 mm deb.).

Zito

— **Ljubljanska borza** (29. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Zaključeno ni bilo. Nudi se pšenica (sl. post. mlev. tarifa plač. 30 dni) — baška 80 kg po 235 — 257,50; 78 kg po 230 — 252,50, 77 kg po 245 — 247,50; rž: baška, 72/78 kg po 202,50 — 205; koruza: baška prompna po 142,50 — 145, za maj po 145 — 147,50; ječmen: baški, 63/64 kg po 162,50 — 165; oves: baški, navadna tarifa po 180 — 185; moka: »Ogč. fee, Ljubljana, plač. po prejemu blaga« po 400 — 405.

— **Novosadska blagovna borza** (29. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet: 17 vagonov pšenice, 8 vagonov moke, 21 vagonov koruze in 2 vagona ovsu. Pšenica: baška, 77 kg 192,50 — 197,50; 78 kg 197,50 do 202,50; gornjebaška, 78 kg 200 — 205; banška, Tisa, šlep, 78 kg 200 — 205; gornjebaška, 78 kg 195 — 200; smreška, 77 kg 177,50 — 180 (oves: baški in smreški 125 — 130, Ječmen: baški, 63/64 kg 110 — 112,50, Koruza: baška in smreška 95—97,50; baška, ladja Dunav 95 — 97,50; baška in smreška za maj 97,50—100; za junij 100—102,50; banška 90—92,50, Moka: baška »Ogč.« 335—345; »Ogč.« 380—390; »Ogč.« 295—305; »Ogč.« 240 — 250, »Ogč.« 170 — 180; »Ogč.« 125 — 130; »Ogč.« 85 — 95. Otrubi: 75 — 80.

— **Somborska blagovna borza** (29. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 199 vag. Pšenica: baška, Tisa, šlep 202,50 — 207,50; baška, 77 kg 195 — 200; 78 kg 200 — 205; smreška in slavonska 180—185, Oves: baški 122,50 — 127,50, Rž: baška 130 — 135, Ječmen: baški, 63/64 kg 110 — 115, Koruza: baška 92,50 — 97,50; za april — maj 95—100, Moka: baška »Ogč.« 330 — 340; »Ogč.« 325 do 335; »Ogč.« 295 — 305; »Ogč.« 230 — 240; »Ogč.« 165 do 175, Otrubi: 70 — 75.

— **Budimpeštanska termiska borza** (29. t. m.) Tendence neenotna; promet miren. Pšenica: za maj 20,34 — 20,36, za junij 20,76 — 20,78, za oktober 19,71 — 19,72; rž: za maj 10,51 — 10,52, za junij 10,76 do 10,80, za oktober 12,51 — 12,52; Koruza: za maj 11,88 — 11,90, za julij 12,06 — 12,08, tranzitna za maj 11,40 — 11,42, za julij

IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

Letalska nesreča sredi ceste

V berlinski okolici se je zrušilo na cesto letalo, ki sta ga vodila dva inženjerja polzusknega zavoda za zračne vožnje. Oba so potegnili izpod razvalin težko ranjena. Nesreča se je dogodila, ker je krnilo odpovedalo.

Prepovedana beseda

»Najtežji problem, ki ga moramo rešiti«, izjavi eden zadnjih uvodnikov moskovske »Komsomolske Pravde«, »je boj proti besedi »moje«. Odpravili bomo zasebne kmečke naselbine in strnili vse prebivalstvo v nova socialistična mesta. Preuredili bomo tudi obstoječa mesta. Nove naselbine bodo zrastle seveda pred vsem okoli tovarni. A življenje v njih bo urejeno po novih načelih. Ni dvoma, da bo romalo med smeti veliko, sedaj zelo zahtevanih po trestih ali pa jih bomo prodali onim, ki ne bodo deležni sreče, da bi bivali v socialističnem mestu. Težko bo seveda zatreti zločinski nagon po zasebni lastnini. Zato moramo izvajati smotno politiko. Pred vsem moramo napovedati vojno trebusastemu, t. zv. stilnemu pohištvu, ki redi pajke in množi prah. A naš glavni cilj bo slej ko prej popolno uničenje besede »moje«. Zal, da je nismo odpravili takoj po prevratu. Zato moramo pripravljati novo, primerno duševnost in bomo seveda zmagali. Prej ali slej bodo ljudje govorili samo: »Naš kolektivni otrok«, »naše stanovanje«, »naša žena« in »naše skupno hotenje!« »Našo skupno no-rišnico« je boljševiški list pozabil omeniti.

Črno cesarstvo

Le redki so glasovi, ki pridejo iz Abesinije v Evropo. To pot je prišel glas o skrivnostni smrti cesarice Zaoditu in o njenem nasledniku regentu Ras Tafariju, ki se je proglasil za abesinskega cesarja.

Bojevitost in zločin sta pisala zgodovino Abesinije v minulosti. Njena zgodovina skoro ne pozna vladarja, ki bi bil umrl naravne smrti. Najmogočnejši vladar je bil Menelik, ki se je proslavil s porazom Italijanov pri Adalu. Preden pa je mogel izvesti svoje načrte, je zapadel duševnemu razkroju. Bil je tajno zastrupljen. Tudi njegovi pristaši so postali žrtve enakih sredstev. Tajna morilska okoliščina jim je stregla po življenju, dokler jih ni iztrebila do kraja. Ta moritev je trajala tako dolgo, da je izbruhnila ogorčenost ljudstva, ki je postavilo vladarico, ženo umorjenega cesarja, pred sodišče. Izkazalo se je, da je ona nagovarjala zločince. Posledica sodne obravnave je bila, da je tudi ona izginila kakor njene žrtve. Toda strupena pijača je vršila svoje razdorono delo naprej. Izginil je prestolonaslednik, mladoletni Lidž Jasu, prestol pa je zasedla najstarejša Menelikova hči Zaoditu. Njen zaveznik Ras Tafari pa je postal regent. Zdaj je Zaoditu »umrla« in častihlepni knez Ras Tafari je postal vladar. Kaj misli svet o njem, pove dovolj zgornje dejstvo, da je bil pred Društvom narodov že obtožen umora.

O vsem tem, o prirodi in prebivalstvu Abesinije, priobčuje tedenska revija »Življenje in svet« zanimiv članek z več slikami. »Življenje in svet« se naroča pri upravi: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5 in stane mesečno samo 8 Din.

Ruth Mac Cormick

Kandidatka pri volitvah v senat, ki ima mnogo izkušenj na uspeh in bi bila prvi ženski senator v Ameriki.

Mravlje kot sredstvo pri operaciji

Sloviti ameriški Fieldov prirodoslovski muzej je priredil odpravo raziskovalcev v notranjost države Peru. Prirodoslovci poročajo o mnogih zanimivostih, od katerih je največja gotovo ta, da nekatera indijanska plemena uporabljajo pri šivanju ran glavice velikih mravelj. Llewelyn Williams, vodja odprave, popisuje, kako spretno si znajo domačini zdraviti in celiti rane. Ranjeni Indijanec sede kraj mravljišča, prime mravljo in ji pritisne glavico k rani. Mravlja, ki ima posebno velike čeljusti, se zagriže v kožo na obeh straneh rane in jo potegne skupaj. Ko se je to zgodilo, Indijanec odšči pri vratu telesa, tako da glava odreveni in trdo drži vztrajeno kožo. Na ta način si ranjenec prav umetno zašije rano. Ko se ta zaceli, glavice same odpadejo in ni treba kirurga, da bi pobiral sive iz rane.

Vladar nad 120 milijardami dinarjev

Winthrop W. Aldrich, predsednik Equitable Trust Company, je postal s fuzijo treh največjih ameriških bank predsednik največje banke na svetu. Nova banka ima kapitala 120 milijard dinarjev.

Za jasnovidce

Francoski lekarnar je že pred časom delal razne poskuse z rastlino jaje, ki je doma v Indiji. Rastlina spada med opojno biljo in ima to čudovito lastnost, da budi v človeku jasnovidnost. Poskuse je preiskal in potrdil pariški metapsihični zavod. Zdaj pa poročajo, da so našli rastlino s podobnimi učinki tudi v Tibetu. Odkril jo je angleški botanik R. Cook, ki se je nedavno vrnil s potovanja po Tibetu. Po njegovem poročilu novoodkrita rastlina ni v ničemer podobna indijski biljki, ima pa isto lastnost v daleko višji meri. Tibet-ki lame poznajo nje skrivnostni učinek že davno in se je pridno poslužujejo pri svojih prorokovanjih.

Grška dediščina

Francoski pisatelj Paul Valéry našteva ob stoletnici grške neodvisnosti kaj vse dolgujemo Grčiji. Pravi, da je domovina skoro vseh naših idealov. Naša znanost in tehnika bi prišla v veliko zadrego, če bi morala biti brez grških izposojenec. Pristavke, ana, anti, para, peri in končnice logija, grafija, nomija so edino sredstvo za stvarjenje dnevno potrebnih novih raznovrstnih označb in pojmov.

Slab poklon

Emil Ludwig, pridni avtor debelih življenjepisov Napoleona, Bismarka, Goetheja in dr., je zadnjič predaval v Parizu. Sicer obvlada dokaj dobro francoščino, a začuden se je ozrl, ko so se vsi poslušalci nasmehili ob njegovem stavku: Če bo Mussolini res napisal delo o »Božanstveni komediji«, bo delo nedvomno jako zanimivo. Saj je Mussolini prvorazreden dantist. Hotel je povedati, da je »prvorazredni poznavalec Danteja«, a »dantist« pomeni v francoščini seveda samo ... zobotehnik!

Stanovanjska zaščita in uslužbenci

Državni namestnik nam piše:

Stanovanjsko pomanjkanje v Ljubljani navidezno ni več tako občutno kakor je bilo pred nekaj leti. V to je največ pripomogla mestna občina, a tudi razni zavodi in privatniki. Ako pa pogledamo to zadevo bližje, se nam pokaže v drugačni luči. Mnogi hišni gospodarji so spremenili vsak kotiček svojih hiš v stanovanje, ne glede na to, ali so bili zdravstveni pokoli dani ali ne. Mnoge družine so bile zaradi pomanjkanja zdravih stanovanj primorane naseliti se v prostore, ki so škodljivi zdravju vseh rodbinskih članov, zlasti pa otrok. Revmatična, pljučna in druga obolenja pri odraslih, zaostalost telesnega razvoja in rahitis pri otrokih so običajni spremljevalci takih stanovanj. Vse te težje pa so posledice za mladino v vzgojnem, socialnem in moralnem oziru. Pomislimo le družino s 4 ali celo več otroci stisneno v eno sobo, ki je obenem tudi kuhinja. V nekateri temna stanovanja sredi mesta med zidovi stoletnih hiš solnce nikdar ne posije. Po mnogih kuhinjah potrebujejo pri najlepšem solnčnem dnevu električno ali še slabšo razsvetljavo. Podzemna stanovanja, posebno v južnem delu mesta, razvijajo vlago, ki prehaja v meso in kosti revnih ljudi. O barakah niti ne govorim.

Vse to so strahovite priče današnjega pomanjkanja zdravih stanovanj. Po vojni je bilo do l. 1930. zgrajenih v Ljubljani 709 hiš z 1842 stanovanji in k temu še 194 adaptacij. To pa je mnogo premalo, ako primerjamo število prebivalstva Ljubljane pred vojno in sedaj. Zato so še vedno polne tudi barake in polna tudi nepravilna stanovanja. Delavec in namestnik morata biti zadovoljna, da sta pod streho, pa če je še tako slaba.

A tudi delavec in uradnik, ki stanujeta v boljših stanovanjih, se jih ne moreta veseliti, kajti le preveč je hišnih gospodarjev, ki vidijo v njih samo predmet gospodarske eksploatacije. Niso se prejele vsi uradniki I. kategorije materialnih izboljšav in ni še bila izvedena uvrstitev Ljubljane v I. dražinski razred, že so mnogi gospodarji začeli navijati najemnine. Kaj hoče uradniška rodbina? Plačati ali poldi, saj so najemniki iz tako zvanih pridobitnih krogov, ki plačajo še več. In tako plačuje uradniška rodbina eno četrtino ali še več svojih skromnih prejemkov samo za stanovanje. Posledica je pomanjkanje zdrave hrane, obleke in vseh drugih potreb kulturnega človeka. Kako nai tak uradnik podpira potem še društva, literaturo, umetnost? Pri najboljši volji nima s čim. Tudi kriza v industriji, obrti in trgovini je v veliki meri posledica teh razmer.

Resnici na ljubo je treba priznati, da je še mnogo socialno čutečih hišnih gospodarjev, ki imajo srce za svoje najemnike. A premalo jih je. Mnogo drugih pa komaj čaka, da bodo l. maja odpadli še zadnji ostanki stanovanjske zaščite, tako da potem ne bo prav nobene ovire več za »svobodno regulacijo« najemnin. Kako so se tem oviram znali izogniti že doslej, drastično kaže naslednji primer: Neki hišni gospodar je zahteval za stanovanje 1000 Din mesečne najemnine, poleg tega pa še pri vselitvi

Parfumerija „Strmoli“

Ljubljana, Pod Trančo št. 1

Likanje moške ali damske obleke 18 Din

Moško, damsko garderobo najhitreje zlikaj, kemično čisti, temeljito pošije, na željo napravi novo podlogo, tudi obrne, da je kot nova
WALLET EXPRESS, LJUBLJANA
Stari trg 19.

6223

AFRIK

nudi po najnižji ceni, na debelo in drobno

FRANC ERJAVEC
„Pri zlati lopati“
Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Cvet med nogavicami!

Iz Bemberg-

svile ali finega angleškega flora. O njihovi izvrstni kakovosti kakor tudi trpežnosti, elegantni nošnji in nizki ceni se morate vsekako prepričati. To je v vašem lastnem interesu. Teh se ne more dobiti povsod, pazite torej na ta oglaš!

Mica Derenda roj. Gergetič

v ponedeljek, dne 28. t. m., ob 6. zjutraj, v 68. letu starosti, pripravljena za pot v večnost, za vedno zapustila.

Pogreb predrage pokojnice bo v sredo ob 9. dopoldne od doma žalosti na mestno pokopališče v Brežicah.

Ljubljana — Brežice, 29. aprila 1930.

GLOBOKO ŽALUJOČA RODBINA

PRAVI
:FRANCK:
vedno
odlična kakovost!

plačilo 9000 Din kot odškodnino za popravilo stanovanja: to popravilo je veljalo 900 Din, torej ravno eno desetino zahtevane odškodnine. Nekaterim strankam so zvišali najemnino v teku enega leta za 100 % in še več. Marsikateri najemniki morajo pri vselitvi popraviti na svoje stroške stanovanje, napeljati elektriko ali plin in izvršiti razne adaptacije. Kakor so na Češkem podaljšali stanovanjsko zaščito in uvedli v Avstriji strogo nadzorstvo (Wirtschafts-Polizei, in stroge kazni za previsoke cene v vsaki panogi, tako bi bila nujna socialna potreba tudi pri nas, da se manj imoviti sloji zaščitijo, drugače je vs eprizadevanje za izboljšanje množnega stanja uslužbencev zelo problematično.

Za omiljenje stanovanjske krize pa bi bilo potrebno: 1) da se državi in drugi uradi presele v svoje lastne hiše; 2) da zgradi denarni zavodi in večje industrijske tvrdke stanovanjske hiše za svoje uslužbence; 3) da preskrbi država, banovina in občina svojim uslužbencem, ki bi si hoteli pripraviti svoj dom, potrebni kredit z nizko obrestno mero; 4) da se nezazidane parcele obdavi ter uvede razlastitveno pravo v primeru, da posestnik parcele ne zazida v teku 3 let; 5) da se kvintatira hišam predvojna vrednost ali kasnejša nakupna cena v pravilno določitev sedanjere rentabilnosti hiš, oziroma stanovanj.

Ladko V.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

13

Radio

IZVLEČEK PROGRAMOV

Sreda, 30. aprila.

LJUBLJANA 12.30 Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Otroški kotiček. — 19: Drago Ulagi: Kako dvigniti slovenski sport. — 19.30: Francoščina. — 20: Prenos iz Prage: Dvojakov »Rekvijem« za soliste, zbor in orkester. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 10.30: Reproducirana glasba. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 17.30: Češke pesmi. — 20: Prenos koncerta iz Prage. — 22: Poročila. — 22.15: Reproducirana glasba. — ZAGREB 12.30: Reproducirana glasba. — 17.30: Koncert Linčkeve glasbe. — 20: Prenos koncerta iz Prage. — 22.10: Tonfilmska glasba. — BRNO 20: Prenos koncerta iz Prage. — VARŠAVA 17.45: Laska godba orkestra. — 15.30: Glasbeni program za mladino. — 16: Koncert orkestra. — 20.05: Ljudska igra. — Laska godba orkestra. — BERLIN 18.30: Koncert Leharjeve glasbe. — 20.30: Laska godba orkestra. — 20.30: Mešan program iz Hamburga. — FRANKFURT 16.30: Popoldanski koncert. — 19.30: Koncert Leharjeve glasbe. — 21: Literarni program. — 21.30: Prenos iz Stuttgarta. — LANGENBERG 20: Priključene uverture in valčki. — 21: Simfonični koncert. — Godba za ples. — STUTTGART 16.30: Orkestralni koncert. — 19.30: Prenos iz Frankfurt. — 21.30: Evropska glasba po Mozartu. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Koncert konservatorija. — 19.45: Madžarske pesmi s cigansko godbo. — 21: Komorna glasba. — 22: Orkestralni koncert. — RIM 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert. — 21.02: Simfonični koncert.

Pri tvrdki

6238

B. Moteh, Ljubljana

Vodnikov trg 5, podaljša se prodaja kave z velikonočnimi darili (oglašeno v časopisu dne 13. aprila) do 5. maja.

Brez posebnega naznanila

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

EDVARD REGNARD sporoča v svojem, v imenu svoje sestre GABRIJELE pl. TROST, vdove po generalmajorju, ter ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njegova srčno ljubljena sestra in teta, gospodična

Amalija Regnard

učiteljica v pokoju

dne 29. t. m. po dolgi, mukopolni bolezni, previdna s tolažili svete vere, v 79. letu starosti, boguvdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 1. maja 1930, ob 4. uri popoldne od doma žalosti, Ulica stare pravde št. 3, na pokopališče k Sv. Kržu.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1930.

6272

6271

S potrjim srcem naznanjam žalostno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je dne 28. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne, v starosti 66 let, previden s tolažili sv. vere, zatisnil svoje oči moj prelubi in predragi mož, gospod

Franc Vrabl

posestnik, bivši trgovec in poštar

Pogreb nepozabnega se bo vršil v sredo dne 30. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

6271

Sv. Bolfenk pri Središču ob Dravi, dne 28. aprila 1930.

Marija Vrabl

Emerson Hough:

MOŽJE

Roman
XXXIX. POGLAVJE

»Točno,« je priznal. »Pravkar sem se sam pripravil na konč-noveljavni odhod. To je bilo tudi vzrok moje prošnje, da bi mi obljubili — nu, skratka, da izpolnite svojo obljubo. Prihodnje pomlad bo izbruhnila vojna. Sanje tega čudovitega moža tam na Zahodu, vašega Lincolna, se bodo izpolnile — dežela bo pozorišče katastrofalnih dogodkov. To je vzrok, da sem tu. Vojna je izmed tistih iger, zaradi katerih mora človek časih prepotovati vso zemeljsko kroglo, da se je udeleži. Prišel bom, da se tudi jaz vtaknem vmes.«

»Že dosti ste se vtikali vmes,« sem namignil. Orme se je od-krito nasmehnil in dejal:

»Da, človek mora živeti. Priznam, da sem bil to, kar vi ime-nujete tajnega agenta. Za menoj stojijo veliki kapitali, visoki po-litični in trgovski interesi. Jaz ljubim visoke igre, in moja igra in namen — moja dolžnost do mojih gospodarjev je bila v tem, da razdelim to deželo ob naprej določeni črti z vzhoda na zahod, od morja do morja — in napravim iz nje dve deželi. Videli boste, prijatelj, da se bo to zgodilo!«

»Nikoli ne bo nihče videl, da bi se to zgodilo,« sem resno od-vrnil.

»Pod katerim praporom ste tedaj?« me je mahoma vprašal.

»Pod tistim, ki ste ga videli na meji, Orme,« sem odgovoril.

»To je in ostane prapor Amerike. Meja je svobodna in bo storila Ameriko svobodno na veke.«

»Nu prav,« je dejal. »Igra bo visoka, zelo visoka — najvišja izmed vseh, dokler se ne prične prava vojna med črnici in belci in še strašnejša vojna med rumenimi in belim plemenom. Predstav-

ljam si, da bo v tej vojni stara Anglija na vaši strani ali vsaj na strani enega izmed obeh nasprotnikov, če se razdelite v dve sku-pini. A preden pride do tega, bom jaz že večni Žid na kakem dru-gem planetu.«

Nekaj časa je sedel z brado pobešeno na prsa. Naposled mi je dal roko.

»Pustite me, da odidem,« je rekel. »Obljubim vam, da vas za-pustim.«

»Združene države?«

»Ne, tega ne obljubim.«

»A našo deželo?«

»Da, vse dotlej, ko me vojna in dolžnost iznova privedeta sem-kaj. Obljubim vam pa, da zapustim ta kraj, to okolico — to dekle — skratka, treba je, da to storim. A vi ste tako neumni, da vas prosim obljube, da boste izpolnili besedo — ki ste jo dali prav oni tamle.« Pokazal je na okno, ki je bilo spet svetlo.

»Zdaj tega menda ne zahtevate več?« sem vprašal.

»Bojevniki ste,« je rekel zdajci. »Počakajmo, da čas odgovori na vsa ta vprašanja. Vem samo to, da je ženska tudi v najvišji igri ženska, in vsak pograbi svojo šanso, kjer jo more. Kaj, če bi pustila dolg neporavn, dokler se drugi ne srečava? Kakor veste, imate tudi vi pravico zahtevati, da plačam svoj dolg.«

»Ali boste pripravljeno!«

»Vsak trenutek. Vi to veste. Nu, ali smem zdaj iti. Ali je moja beseda že potekla ali ne?«

»Pri vratih poteče,« sem rekel in mu podal njegov samokres. Nož sem v zamišljenosti obdržal v roki, a ko sem se ozrl, da bi mu ga vrnil, ga že ni bilo nikjer.

XL. POGLAVJE

Zamotani dogovori

Drugo jutro je Harry Sheraton odkljusal v mesto po zgodnjo po-što. Ko se je vrnil, mi je dal dve pismi. Eno je bilo od kapetana Mateja Stevensona, oddano v Fort Henryju; poročal mi je, da so ga obenem z drugimi častniki prestavili iz Jeffersonovega tabora na

Vzhod. Opozarjal je na to, da je bilo zadnji čas mnogo izprememb v razvrstitvi vojske. Neposredni namen njegovega pisma je bil oči-vidno v tem, da napove svoj obisk, če bi ga pot privedla mimo.

To pismo sem naglo odložil, zakaj zdela se mi je, da ima drugo veliko večji in neposrednejši pomen. Naglo sem ga preletel in nato porabil prvo priliko, da sem poprosil polkovnika Sheratona za ne-kaj besed. Umaknila sva se v njegovo knjižnico in tam sem mu pomolil pismo.

»Od tvrdke Jennings & Jennings, ki je bila zastopnica mojega očeta v Huntingtonu. Po njegovem nasvetu se je spustil v tiste pre-mogovne spekulacije,« sem pojasnil.

»Vem. Vidi se mi, da je bil ta svet dokaj nesrečen.«

»Izprva je kazalo tako,« sem odvrnil. »A zdaj mi svetujejo, naj nikakor ne dovolim, da bi sodno proglasili ta ozemlja za propadla, če je le količkaj moči preprečiti. Bajje imajo zdaj mnogo višjo ceno, nego je bila tista, za katero jih je oče kupil.«

»To vidim — in obenem vam sami nekaj ponujajo zanja — kaj?«

»Nekaj je boljše ko nič,« sem pritrdil. »Mislim, da bi bilo dobro iti tja in se o vsem podrobno prepričati.«

»Nečesa v tej stvari ne razumem,« je dejal polkovnik Sheraton. »Tovariš vašega očeta, polkovnik Meriwether, je bil vendar njegov sopodpisnik na menici. Kaj vam je rekel, ko ste prišli k njemu?«

»Ničesar ni rekel. O tej stvari vobče nisva govorila.«

»Kaj! To je bilo vendar edini razlog, da ste potovali k njemu?«

»Zgodilo so se druge stvari,« sem rekel. »O tem ni bilo nikoli govora med nama.«

Polkovnik Sheraton me je presunljivo pogledal in dejal nato, teh-taje vsako besedo: »Priznati moram, gospod Cowles, da se mi vidijo nekatere stvari že delj časa silno čudne. Če dovolite, da se tako iz-razim — od vašega prihoda je nastalo celo v moji lastni hiši nekam neodločno ozračje. Nu, zakaj niste s polkovnikom Meriwetherjem dognali teh stvari? O njihovi važnosti za vas ne more biti spora; in glede na dane okoliščine se moram tudi jaz zanimati zanje. Kaj mi izkušate zatajiti?«

Obiščite! VIII. Osiješki velesejem od 3. - 12. maja 1930 in gospodarsko razstavo

Potovanje po železnici ali parobrodih za polovično ceno. Legitimacije se dobe v vseh mestih ali neposredno pri upravi velesejma v Osijeku

KRASNE TLAKOVE

za veže, cerkve izdeluje in poklada

Cementarna Gostinčar

Pešata, p. Dol pri Ljubljani.

115

Pripravna svečica za vsak motor!

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Robert Weinberger d.d.

Zagreb, Gajeva ulica 10

Dobiva se povsod!

1. maja se otvori vrt gostilne Pod gozdom (Plankar) na Dolenjski cesti pod Rakovnikom

Prijetna senca, trata, tri gugalnice za otroke, telovadni drog, balnišče. Galerijski vrt. Lep pogled na Rakovnik in Golovec. Do-bijo se pristna štajerska in dolenjska vina. Vsak dan sveže pivo v vrčkih. Golaž že ob 6. uri zjutraj. Kava, mleko, čaj, kakao, čokolada in drugo. Gorka in mrzla jedila. Najtočnejša in najsolidnejša po-strežba. Specijaliteta: izborni domači zelenec.

Za obilen obisk vsem, zlasti izletnikom in obiskovalcem Rakov-nika, se priporoča

GOSTILNA PLANKAR

Za jugoslovanski patent št. 4067 od 1. decembra 1925 na:

»POSTOPEK IN PRIPRAVA ZA VGRADNJO TRUPOV LETAL ALI PODOBNIH DOLGOZLEKNJENIH VOTLIH TELES«
(Verfahren und Vorrichtung zum Aufbau von Flugzeugrümpfen oder ähnlichen langgestreckten Hohlkörpern)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc.

Cenj. ponudbe na: Ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Beethovnova 2.

AVINAL ozdravi pijančevanje

A Preparat berlinskega lekarnarja
V Franka je edino sredstvo in zdravilo
popolnoma neškodljivo. Z njegovo po-močjo morete odvaditi ljudi pijanče-nja, ne da bi oni o tem vedeli. —
A Polno zahvalnic od ozdravljenih. —
L Cena 220 Din. Razpošilja generalni zastopnik za Jugoslavijo N. Popović, Beograd, Kolarčeva ulica 7.

ZAHVALA

Za obilne dokaze iskrenega sočustvovanja povodom smrti najinega sina

Tončka Mravlje

Izrekava tem potom vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebej se še zahvaljujeva čast. g. župniku Perčiču, vsem darovalcem cvetja in vencev, prostovoljnim ga-silnim društvom iz Kamnika, Podpeči, Jezera in Pre-serja za častno spremstvo, gg. pevcem za pretresljivo petje in vsem, ki so nepozabnega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Podpeč, p. Preserje, dne 27. aprila 1930.

IVANKA in ANTON MRAVLJE, stariši in ostali sorodniki. 6265

V najgloblji žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš ljubljani soprog, oče, stari oče, gospod

Mihael Kabaj

šolski upravitelj v pokoju

dne 28. t. m. ob 11. uri zvečer po kratki, mukepolni bó-lezni, v 74. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 1. maja ob 10. uri dopoldne izpred hiše žalosti, Komenda št. 10, na farno pokopališče. 6268

Komenda, dne 29. aprila 1930.

Globoko žalujoča rodbina Kabajeva

Brez posebnega naznanila

Potrti v neizmerni žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijate-ljem in znancem pretužno vest, da je naš neizmerno dobri soprog, ljubljani oče, tast, brat, stric in stari oče, gospod

Leopold Tratnik

pasar, hotelir in hišni posestnik

danes ob 14.30 po kratki bolezn, udan v Bogu in previden s sveto-tajstvi, v 77. letu starosti za večno zatisnil svoje blage oči.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek 1. maja ob 16. iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta 25, na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 29. aprila 1930.

Žalujoče rodbine TRATNIK, inž. MENCINGER in NEŠKUDLA ter ostalo sorodstvo.

Ce nujno potrebuješ slike za legitimacije jih dobiš v 10 minutah pri foto Brata Smuc, Ljubljana Wolfova ulica 12. 6262

Novosti Novosti Zvezna služinska Brozovič. patent postelja zložljiva, s tapciranim madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, prenočišča, nočne služ-be in za potujoče ose-be stane Din. 450.— Raspolijam po poštnem povzetju.

Lesena patent postelja zložljiva, s tapciranim madracom, zelo praktična stane Din. 280.—

Ležalnik z razgledom — (flor. gostiln.) najnovije vrste stane Din. 150.—

L. BROZOVIC, Zagreb, Ulica 22.

Birmanska darila

H. Suttner, Ljubljana 4

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Prešernova ulica 4.

(Poleg frančiškanske cerkve.)

Birmanske ure za dečke od Din 44.— naprej

Birmanske zapestne ure od Din 70.— naprej

Zahtevajte cenik, gratis in franko.

Otvoritveno naznanilo.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril v Ljubljani na Poljanski cesti šte. 15 (v novi mestni hiši)

moderno in higijenično urejeno

trgovino s specerijskim blagom, delikatesami in zajutrskovalnico

O nizkih cenah, prvovrstnem blagu in solidni postrežbi blago-volite se prepričati. 6826

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

Pavel Erzin.

SIMMERINGER

Maschinen und Waggonbau-Fabriks Aktien Gesellschaft, Wien XI. Oesterreich

Parni kotli

za vsakovrstne naprave

Premikajoče rešetke

Ekonomizerji

Kurišča za

premogovni prah

Zastopstvo: Inžinerski biro Julio Breitwieser, Zagreb, Vodnikova 11. — Telefon 26-89

Modni kangarn sportni ševjot za fine obleke. Velika izbira, ugodne cene. R. MIKLAUČ, Pri Skofci, Ljubljana.

Karol Dwořák, nadz. proge drž.

žel. v Rimskih toplicah, naznanja v svojem kakor v imenu svoje sestre Zofije Drolc roj. Dwořák in ostalih sorodnikov, da je izdihnila zlato dušo liuba mama, stara mama, tašča in leta, gospa

Cecilija Dwořák roj. Mlčoch

v 66. letu starosti.

Pogreb drage pokojne se bo vršil v sredo, dne 30. t. m., ob 16. uri v Laškem iz vile Stein na farno pokopališče.

Blag ji spomin!

Laško, 28. aprila 1930. 6263

Spominjajte se slepih!